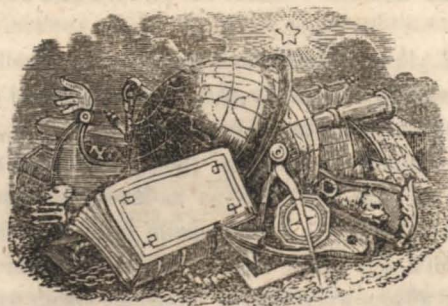

TUDÓSÍTVÁNY

A PESTI KEGYES TANÍTÓRENDI

NAGY GYMNÁSIUMRÓL

18⁶¹|₆₂-diki TANÉVBEN.

PEST, 1862.

NYOMATOTT BEIMEL J. ÉS KOZMA VAZULNÁL.

T a r t a l o m.

- I. A nyilvános istentisztelet helyei a régiéknél.
- II. Tanári kar.
- III. Kivonat az 185°/₆₀ és 18^{6o}/₆₁-diki jegyzőkönyvekből.
- IV. Sorozati kivonat az 18^{6o}/₆₁-dik tanévben.
- V. Érettségi vizsgálatok.
- VI. Tantárgyak.
- VII. Előadott tantárgyak vázlata.
- VIII. Kidolgozási feladatok.
- IX. Vallási ügy.
- X. A gymnasiumi ifjuságnak érdem szeréuti sorozata.

I.

A nyilvános istentisztelet helyei a régiéknél.

Ámbár az egész emberi nemnél akár testalkatát, bőrszínét, tápszereit, akár szellemi tehetségeit, hajlamát, törvényeit, szokásait és vallásos szertartásait tekintve bámulatos különféleséget veszünk észre: mindazonáltal e tengernyi változatosságban is talál a vizsgáló ész némi általános vonalakat, mint összetartó kapcsokat, melyek az egészet oly félreismerhetlen egységben tüntetik elő, hogy lehetetlen ennek valóságát, mint igazi tényállást kétségbe vonnunk. Így a hajdankori írók közönsnek állítják az óvilág népeivel az istentisztelet nyilvánításánál azon szokást, melynél fogva áldozataikat a nálok tiszteletben álló istenségnek vagy több isteneiknek a földszinén magasbra emelkedő hegyeken hozák meg: mely szokásról olvassuk, hogy híven ragaszkodék hozzá az emberiség mindaddig, míg azon gondolatra nem jutott, hogy a fölénynek sajátzerű imaházakat, templomokat emeljen. Valamint pedig mindoly általános vélemény, legyen az helyes vagy helytelen, mely az egymástól roppant távolságban élő népeket egymással szorosán egybeköti, az észlelőre nézve nagy fontosságú: úgy szintén, a föld különféle népeinél divó vallásos szokás isteneiknek a hegyeken áldozni, egy figyelmes vizsgálódásnak nem megvetendő tárgya. És ha azon eszmékből, melyek a fölényről, valamint ennek tisztelési vagy megengesztelési módjáról különféle népeknél fölmerültek, az egész emberi nemre alkalmazható következtetéseket állítunk föl: úgy azon gyakori szokásból, melynél fogva az őskornak népei leginkább kitűnő magaslatoikon áldoztak isteneiknek, az emberi nemnek az istentisztelet illető elvrokonságát méltán következtetjük.

Kisértsük meg tehát szilárdá tenni meggyőződésünket arról, hogy ily szokás az óvilág népeinél csakugyan általános volt. A legősibb istentisztelet nyomán, amennyire csak azt a történelemből kiismerhetjük, oda jutunk, miszerént be kell vallanunk, hogy kezdetben nem létezének különösen kijelölt helyek az isten nyilvános tisztelésére. Mert valamint hívé az emberiség, hogy az isteni lény minden helyen, tehát a légben, erdőkben, mezőkön, városok-, falvak-, folyamokban, szóval az egész földön, sőt egyesek házaiban is jelen van: hasonló módon, mi nagyon természetes, vélekedék, hogy minden iránta fölmerülő buzgalomnak és tökéletesen meghódoló áhítatnak jeleit bármely helyen és időben nyilván adhatja. Azért írja Plinius természet historiája 12 könyvének 1. részében: „Simplicia rura deo dicata fuerunt,” az egyszerű mezők valának az istennek szentölve.

De a vizsgálódó emberi ész e ponton meg nem állapodott. Mert megértvén, vagy legalább sejtvén mily fönséges, mily magasztos tényt hajt akkor végre, midőn alacsony porából szellemével a fölényhez emelkedik: egyes helyeket szemelt ki a föld területén, hogy azokat nyilvános istentiszteletre szentölje, főleg olyanokat, melyek annak színétől magasabbra emelkedve már külsőjéknél fogva is némi méltóságos érzést keltenek az ember keblében. Tanusítja ezt Lucian az áldozatokat tárgyáló párbeszédben e szavakkal: *πρῶτον μὲν ὕλας ἀπενέμονται, καὶ ὄρη ἀνέθεισαν*, először az erdőkben szakasztottak ki némely helyeket, és a hegyeket áldozák föl szent ajándékkal az isteneknek; és bizonyos Melantheos idéz, ki ugyanerről tanuskodik e szavakkal: *πάν δὲ ὄρος τοῦ Διὸς ὄρος ὀνομάζεται, ἐπεὶ ἔθος ἦν τοῖς παλαιοῖς ὑψίστω ὄντι τῷ θεῷ ἐν ὑψηθείας ποιῆσθαι*, azaz: Minden hegy Juppiter hegyének neveztetik, miután szokás vala a régiéknél a legmagasb istennek magas-

laton tenni áldozatot. Az idézett hely állításunk megerősítésére igen nyomatékos: mivel a) okát adja, mért áldoztak magaslatokon (*ἐν ὑψηλῶν*), ugyanis, mivel ezt a legmagasb istennek (*ὑψίστῳ θεῶν*) tevék tiszteletül; b) mivel kimutatja, mi lehetett oka, hogy majdnem minden hegyet, főleg a kitünőbbeket vagy az összes isteneknek, mint Olympot, vagy egyes istenségnek, mint Eryx-et Aphrodíténak, szentölték. Mert míg Juppiter neve tisztelték a görögöktől, minden magaslat vagy hegy Juppiter hegyének nevezteték (*πᾶν ὑψος ἢ ὄρος Διὸς ὄρος ὠνομάζετο*); miután pedig az istenségek száma szaporított, a hegyek ezekéinek neveztettek (*τὰ ὄρη τῶν θεῶν ὠνομάζοντο*); az istenek pedig a hegyek elnökeiül tartattak, és azoktól kapták elnevezésüket. Oka tehát, hogy miért jelölték ki a hegyeket a nyilvános áldozattétel helyeiül az, mivel a hegyeket az istenek ünnepélyes lakhelyeinek hitték.

Világosan kitünik ez a görög írók olvasásából. Kicsoda az, ki nem tudná, hogy Athos, Helikon, Pindus, Parnassus az istenek tartózkodási helye vala? Azért Homér Olympot istenek lakának (*οἰκητήριον θεῶν*), Juppitert Olymptól *Ὀλύμπιος*-nak, Athostól *Ἀθῶνος*-nak, a magaslatoktól (*ἀπὸ τῶν ἄκρων*) *Ἐπάκριος*-nak, Ida hegyétől *Ἰδαῖος*-nak, *Ἀργαῖος* tól, Cappadocia hegyétől Argaeosnak, a múzákat az olympiai lakok birtokosainak (*Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν*) nevezi. Pindarus Juppitert Aetna királyának (*Ἄιτνης βασιλέα*), Pánt *Ὀρειβάτης*-nek, hegymászónak mondja.

Hogy a héberek nyilvános istentiszteletét illetőleg hason eszmék uralkodtak az akkori népeknél, kitétszik a Királyok III. 20, 23. hol említelik, hogy a syrusok azért vélték magokat a héberek által legyőzötteknek, mivel ezek hegyeken táboroztak, melyeknek istenei vannak, és ezek a héberekéi. Servi vero Regis Syriae dixerunt ei: Dii montium sunt dii eorum, ideo superaverunt nos; sed melius est, ut pugnemus contra eos in campestribus, et obtinebimus eos. Az ószövegségű szent könyvekben ugyanez olvastatik az izraelitákkal más hason származásu vagy szomszéd székhelyű népekről is; így Mózes 5. könyvének 12, 2: Pusztítsatok el minden helyeket, ahol a nemzetek, melyeknek birtokába jöttök, tiszteletet adnak isteneiknek a magas hegyeken, a halmokon és akármilyen leveles fa alatt. Maga a frigszekezre nyek satora, valamint az izraeliták temploma hegyen vala építve. Innen van, hogy ezen hegyek Moria, Hermon, Gibeon, Sion, isten hegyeinek neveztettek. Föl lehet itt hozni a samaritánusok Garizim hegyét is. Ide tartozik Josephus Flavius azon helye, melyen világosan említi, hogy Sinának, Arabia hegyének lakói hitték ott tartózkodni az istent (*ἐνδιατρίβειν αὐτῷ τὸν θεόν*). Azért a hegyek a legrégebb őskorban istenek gyanánt is tiszteltettek, és az istenek ünnepélyes elnevezései ezekből vették származásukat.

Hogy a görögöknél a magaslatokon divott istentisztelet nyilvános gyakorlását némileg kitüntessük: álljanak itt néhány szerzőnek tanubizonyosságai. Így a rhodusi költő Apollonius Argonaut. 2. k. írja:

*Καὶ βωμὸν ποίησε μέγαν Διὸς ἱκμαῖοιο,
'Ιερὰ τ' εὖ ἔθηκεν ἐν οὐρεσὶ ἀστέρι κελίνῳ
Σειρίῳ, αὐτῷ τε Κρονίδῃ Διὶ, azaz:*

Elkészíté az esőadó Juppiternek nagy oltárát,
És áldozatokat hozott a hegyeken ama csillagnak
Melynek Sziriusz neve, és magának a Kronoszú Juppiternek.

A pythiai Apollónak temploma Delphiben szintén magas helyen állott, mint bizonyítja Homér II. 9. énekének 405. versében. Minerva temploma Dionysius Halicarnassus I, 1. szerént hegytetőn diszlett. Megerősíti ezen állítást az is, mit Homér II. 6-ének 88. v. említi: hogy a várak, mint a városok legmagasb részei, szintén az isteneknek valának följánlva. Venusnak temploma Strabo Geogr. 1, 8. Korinthusban a legkitünőbb helyen pompázott. A hősöknek szobrai mint emlékoszlopok, milyent Herodot 1, 24. Arionnak mint delphinen ülnek emlékére a Taenar hegyen emeltet fölhoz, szintén hegyeken állítottak föl. Az is szokásban vala a görögöknél, hogy midőn az áldozás végrehajtására idejök nem volna, gyorsan valamely várba vagy hegyre mentek föl, köveket hordottak össze és a teendő áldozásnak helyét ekkép emelték ki. Ezen cselekményt a görögök *αἶρω*, tollo, emelek igével fejezték ki, melytől a latin a r a szócskát sokkal könnyebb származtatni, mint akár az uro akar ardeo szótól, mint némelyek teszik.

A rómaiak szokását, mely a görögökéhez nagyon hasonlított, mivel többnyire azoktól lőn kölcsönvéve, csak rövid vázlatban fogjuk említeni. Romulus uralkodása alatt templomok, melyeket csak az utóbbi kor emelt isteneik tiszteletére, a római birtok területén még alig valának láthatók; csak gyepből és kőhalmazból emelt oltárok divatoztak, melyeket ők *arae*-knak vagy *altaria*-knak (*altae arae*) neveztek. Servius Virg. 5 eclog. 65 versénél a kellő közt azon különséget teszi, hogy azokat az alsóbb rendű isteneknek, ezeket a felsőbbeknek tiszteletére mondja följánlottaknak, noha ezen elkülönítés nem mindig szorosan veendő. Livius ugyan említi, hogy már Romulus épített Juppiternek a Tarpei hegyen templomot. Azonban a legrégebb templomok alatt nem valamely pompás épületeket, hanem többnyire körülhordozható sátorokat, vagy bizonyos kerítéssel körülvelt széken hajlékocskát kell érteni. Numanus vallásos buzgósága már több templomot hozott létre, és Tarquinius Priscus már a Capitolium büszke magaslatán ragyogtatá Juppiter templomát. Nem is találtatott későbbben a római birodalom térségén valamely emeltebb hely, melynek saját védistene hiányzott volna, mint Virgil. Aen. 8, 35. és következő vv. kitűnik, hol írja:

Hoc nemus, hunc, inquit, frondoso vertice collem,
Quis deus incertum est, habitat deus.

Italia egyéb részein is a hegyeken gyakorlott nyilvános áldozásoknak szertartása többször említetik. Praeneste városának legkiválóbb helyén Fortuna istennőnek, Soracte hegyén Etruriában a faliscusok birtokában Apollónak, az Alpeseken Herkulesnek, Aetnán Vulkánnak, Vesuvon Juppiternek temploma fényelt. De mit beszéljünk? Ahová csak a görögök vagy rómaiak istentisztelete elterjedt, elterjedt pedig igen messzire: ugyanott a magaslatokon tett áldozás módja is megszenteltetett; legyen ez akár a görögök vagy rómaiak tekintélyes miveltségének, akár azok befolyásos hatalma- vagy szomszédságának tulajdonítandó.

De nehogy a nyilvános istentisztelet e helye csak e vagy ama nemzet sajátjának látszassék; sőt inkább mint olyan, mely az egész emberi nemmel közös, világosan kitűnjék: szükség még más nemzetek történelméből vett bizonyítékokkal föllépni. A héberék szomszédságában laktak egykor a phoeniciaiak, ezeknek hegyein újabb korban isteneik tiszteletére szentölt kövek találattak, melyekről Eusebius úgy beszélteti Sancho-niatont, hogy ezeket a phoeniciaiak a benne lakó istenektől átszellemülteknek (*λίθους ἐμψύχους*) tarták. Továbbá Scylax, egy híres cariai földrajzíró Darius Hystaspis idejéből, ki őt az Indus folyamhoz küldé, hogy mind erről, mind az ottani tergerparti vidékről ismereteket gyűjtsön, emlékezik Syria leírásában bizonyos hegyről melyen ezen fölirat vala: *Θεῶν πρόσωπον*, Isten képe, és Nagy-Sándorról Diodórus Siculus (Bibl. 1, 17.) említi, hogy hadjáratainak végén 50 könyöknyi magasságu 12 oltárt emelt. Mely hadjáratoknak minthogy India volt határa: eszmetársasítás következtében azt is fölhozzuk, mit Philostratus a tyanaei Apollónius élettrajzában említi, hogy az indiaiak Kaukasus hegyét istenek házának (*θεῶν οἶκον*) hívék, mi is az indusoknak a hegyek iránt tanúsított kegyeletéről tesz fényes bizonyosságot. Ugyan ez áll az egyiptusiakról, mit Herodot több helyen fölhoz. Minthogy t. i. Egyiptom sík, és hegyek nélkül szükölködik, hegyek helyett fölaltálták a lakosok a gulákat és latorokat, melyeket saját nyelvökön istenek oszlopainak vagyis oltároknak neveznek, melyek oly magasak valának, hogy csak számtalan lépcsőn lehet ezeknek tetejére jutni; sokszor egész hegy méltóságában pompáztak.

Az egyiptomi guláknak ezen majdnem hihetetlen nagyságu tömegét az oltárok készítésénél néha más nemzetek is utánozták. Siciliai Diodór (Bibl. 16, 17, 2.) említést tesz egy oltárról, melyet Hiero syrakusai király épített, melynek egy stadiumnyi hossza részarányos szélesség- és magassággal büszkélkedék (*τὸ δ' ὕψος, καὶ πλάτος ἔχουσαν τούτω κατὰ λόγον*).

A perzsák egyéb népek vallásos szertartásaitól, és áldozási módjától némileg ellérték: a templomok és oltároktól idegenkedvén azon hitben éltek, hogy Juppiternek egyedül a legmagasb hegyek ormain lehet áldozni. Halljuk ezekről magát a történelem ősatyját Herodotot, mikép nyilatkozik felőlök 1, 131. *Πέρσας δὲ οἶδα νόμοισι τοῖσδε χρομένους ἀγάλματα μὲν καὶ νήους καὶ βωμούς οὐκ ἐν νόμῳ ποιευμένους ἰδρύεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖσι ποιέουσι μωρήν ἐπιφέρουσι· ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν· ὅτι οὐκ ἀνθρωποφύεας ἐνόμισαν τοὺς θεούς, κάταπερ οἱ Ἕλληρες εἶναι· οἱ δὲ νομίζουσι Διὶ μὲν ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν οὐρέων ἀναβαίνοντες, θυσίας ἔρδειν, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες, azaz: Tudom, hogy a perzsák ezen intézményekkel élnek: képszóbrobat, templomokat és oltárokat építeniök nem szabad; és azokat, kik azt teszik, esztelenségről*

vádolják : ugyanis, mint nekem látszik, azért, hogy nem emberektől származottaknak tartják az isteneiket, mint a hellének. Nálók tehát szokás a legmagasb hegyek csúcsain áldozni, kik köröskörül az eget Juppiternek nevezik. Xenophon is mondja Cyrusról : hogy úgy áldozott a hegyeken, mint a perzsák áldoznak.

A régi germánok nem levén idegenek a perzsák vallásának ismeretétől, gyakran fölszentelt ligetek- s berkekbe jövének össze isteneik imádására, hol papjaikkal, kikre mind az erkölcsi fegyelem mind a vallási szer- tartások bízva valának, nemcsak imáikat és áldozataikat végezték; hanem gyakran országos dolgokról és a hadügyről is tanakodának, egybeforrasztván a vallási ájtatosságot azon hűséges szeretettel, melylyel honuk iránt viseltetének. Sőt tetteiknek tanubizonyságaiul hitták isteneiket, nekik ajánlván honuk közügyét, s kérvén őket miszerént szerencsésítsék honuk boldogítására irányzott terveiket. Ligetekben tisztelék pedig isteneiket, mivel úgy véleik, hogy ezeknek elfoglalása kisebb csábingerrel birna az ellenségre nézve mint a városoké: azért itt láncokkal tarták isteneik szobrai lekötvé, nehogy az ellenség berontása alkalmával attól segítségül hívva, vagy némiképp elcsábítva tőlök elpártoljanak, és elhagyván hazájokat máshová költözzenek, azon hitet táplálván irá- nyokban, hogy őrködésök és védelmök alatt magok is megőrizve és védve volnának; ellenben tőlök elszakítva csak vésznek indulhatnának. Ezen babonáság azon aggályos félelemből vevé származását, melynél fogva attól tartottak, hogy a szerencse viszontagságai közt könnyen elódhatná magát valami, mi a házára kárt hozhatna, és őket vészbe dönthetné.

Tacitus, mint a szomszéd Belgiumban lakó tartomány-ügynök, ki a germánok szokásairól bővebb ismereteket szerze magának, azon szokást, hogy berkekben tisztelék isteneiket, annak tulajdonítja, hogy úgy vélekedének, miszerént isteneiket saját fönségöknél fogva illőbb lenne a szabadba helyezni, mint falak közé szorítani. Így ír de Mor. Germ. Cap. 9. *Ceterum nec cohibere parietibus deos, neque in ullam humani oris spe- ciem assimilare ex magnitudine coelestium arbitrantur, lucos ac memora consecrant, deorumque nominibus ap- pellant secretum illud, quod sola reverentia vident.* Főleg érti ezt azon germánokról, kik a balti tengeren innen (cis mare Suevicum) laktak. Szomszédjaik valának ők az ősz századoknak, kikkel valamint kereskedelmi közleke- désben, úgy hason babonáság és bálványozás általi összeköttetésben állottak. A friseknél nevezetes vala Ba- duhenna berke. (Annal. 4, 73.) Ámbár időjártával a germánok valamint másban úgy a templomépítésben is utánzói lőnek a rómaiaknak, és már Tacitus idejében a marsusoknál egy germaniai népnél, mely a Rajna folyam mentében lakék, állott Tanfanának temploma. Annal. 1, 51. — Hogy valamint a rómaiak templomaikba, úgy a germánok ligetekbe jövének össze a közügyekről tanácskozándók, így jegyzi meg Tacitus de Germ. Cap. 39. *Stato tempore in silvam auguriis patrum et prisca formidine sacram omnes eiusdem sanguinis populi legationibus coeunt.* — Julius Caesar, tekintélyes író, mint szemtanu ugyan azt írja a gallokról, hogy szentölt berkekbe jövé- nek össze a pörök elintezésére, melyekben valamely ágat levágni tilos vala, holott egyebütt ezt minden meg- rovás és bántás nélkül teheték; álljanak itt saját szavai de Bello Gallico 6, 13. *Hi certo anni tempore in finibus Carnutum, quae regio totius Galliae media habetur, considunt in loco (talán luco) consecrato. Huc omnes undi- que, qui controversias habent, conveniunt, eorumque decretis iudiciisque parent. Erantque hi luci incaedui, quia sacri, ubi conlucare (id est ramum, qui lucis aditum prohibeat) excidere non licebat, quod in lucis aliis sine piaculo fieri potuit, quia profani dicebantur.*

Ezekből ugyan eleve az tűnik ki, mintha a germánok hegyeken nem áldoztak volna; de találatnak Némethonban saját romaikban eltemetett oltárok, melyek hogy roppant nagyságuk lehettek, azon kőtömegek- ből következethetni, melyeket Arnkiel a cimberék vallásáról írt könyvében e szavakkal jelöl: *Bey den Unseri- gen waren die Altäre gemeiniglich unten an dero Wurzel des Berges mit grossen Steinen rund umher besezet, oben aber drey oder noch mehr grössere Steine aufgerichtet, und darüber ein sehr grosser breiter Stein ge- leget, darauf man geopfert. Sonstens waren auch die Altäre aus einem ganzen grossen Stein oder Felsen. . . . . In Seeland soll ein solcher ansehlicher Altar auf einen Berg bey dem Dorfe Birck bei der Heerstrasse noch vorhanden seyn: daselbst stehen drey Hügel unten mit einen Quadrat Steinen-Kraiss umgeben, ein jeder Hügel ist auch vor sich mit Steinen eingeschlossen, der mittelste ist aber oben auch mit einen Steinkranss um- zircket, und in demselben vier ungeheure Steine aufgerichtet, und darüber ein grosser breiter Stein. Es schei- net, dass dieser Altar des Thors gewesen.*

A lybiaiakról és Afrika lakóiról Maximus Tyrius ugyanezt említi, valamint Atlas hegyéről is, mondván: hogy szent ez előttök és isten képe: *τοῖς ἀνθρώποις τούτοις ἱερὸν ἔστιν καὶ ἄγαλμα ὁ Ἄτλας*. Így nyilatkozik a thrákokról Pomponius Mela 2. k. 2. r. Montes interior attollit Haemon et Rhodopen et Orbelon sacris Liberi Patris (Bacchi) et coetu Maenadum Orpheo primum initiante celebratos.

Az eddig fölhozott bizonyítékok csak az óvilág népeiről tanuskodnak; de lehetne a hozzánk közelebb eső népekről is példákat fölhozni, melyekből kitünjék, hogy az isten tiszteletére teendő áldozatokra hegyek vagy más emelkedett helyek lőnek választva: miszerént egész világosságban álljon előttünk, hogy a régieknél úgy, mint az újabb világ népeinél megegyező vala a fölény tisztelését vagy kiengesztelését illető gondolkodásmód; — azonban az eddig említettekben is elegendő láthatni, hogy a föld legtávolabbi részein lakó népek ezen bámulatosan öszhangzó közös istentisztelet által arra mutatnak, miszerént az egész emberi nem valamint vallásos hite, úgy az istentiszteletre vonatkozó gondolkodása és erkölcsi szokása által szoros rokonságban s mintegy atyafiságban áll egymással, következésképen hogy egy törzsű és származású, és egy titkos kötelék láncolatával van összekapcsolva, mint ezt bölcs Cicero is e szavakkal jelenti: Quibus ex rebus omne genus humanum sociatum inter se esse intelligitur. Libr. I. de Leg. Cap. XI. §. 32. Mindazonáltal hogy az újabbakról is tegyünk említést, álljon itt Thunbergnek utazási rajza, melynek címe: Reise durch einen Theil von Europa. Afrika und Asien, hauptsächlich in Japan in den Jahren 1770—1779 aus dem Schwedischen von Ch. H. Groskurd, a hol ő 2 k. 1. r. ezeket írja: Die Tempel liegen nirgends in den Städten selbst, sondern am Abhange der Berge, und auf den Anhöhen draussen vor der Stadt, und haben die reizendeste Aussicht; és ugyanazon k. 2. r. Der Tempel sind viele; die meisten stehen ausserhalb um die Städte herum, und zwar an den höchsten und schönsten Stellen; die Wege dahin sind oft mit Alleem von Cypressen, und mit schönen Thoren geziert.

A magyarok ősi vallásáról is noha igen homályos tudósítások maradtak ránk; annyi még is következethető, hogy őseink vallása nagyon egybe vágott a perzsák napimádásával. Hihető, hogy ezenkívül az akkor hitt négy elemet, a tüzet, vizet, leget és földet imádták. A perzsák hitvallásával egyezőleg ők is jó és rossz szellemekben hittek. E szó is isten aligha nem a perzsa ezdan vagy izdan-ból veszi származását. Vallási szertartásaikat az áldomások és áldozatok tették, melyeket hegyeken mutattak be isteneiknek. A Buda melletti Sváb hegy is onnan kapta legujabban istenhegy nevét, hogy őseink, midőn még a pogányságban botorkáltak, hagyomány szerint itt áldozának vala.

De ugyan honnan lehet ezen szokás oly általánossá? mely noha babonasággal vala fertőzötve; mégis, minthogy az emberiségnek a fölény iránti tiszteletét és meghódoló odaadását, tehát szentesített szokását foglalja magában, ki ezen nemes érzület irányában közönyösséggel viseltetnék, hasonló lenne ama kábához, ki a legnemeseb fém tartalmazó ércet csak azért vetné el, mivel valamely földrészcsekkel vegyítve vagy sárral látván beszennyezve tőle idegenkednék. Ugyanis nem annyira irott mint velünk született és a szív élő tábláira vésett törvény az, hogy aki valamely szükségben járul az istenhez, őt az égben keresse; és ki ezen fölényt áhítatos bizalommal tiszteli, kezeit és szemeit a csillagokra emelve esdekeljen hozzá. Valamint általánosan meggyökerezett sziveinkben ama hit is, hogy az embereknek e közlekedésből az istenséggel mindig legnagyobb javak áradozának az emberi nemre. Hiszen ezt már bölcs Cicero is mily szépen jelenté e szavakkal: Est haec non scripta sed nata quasi lex, ut deos semper pura, integra incorrupta et mente et voce veneremur. De az elhomályosodott és megvesztegetett emberiség nem a szív bensejéből fölmerülő fohászokkal, azaz nem lélekben és igazságban, hanem gyorsított lépésekkel akarván az eget megközelíteni, a föld magaslatait keresé föl, hogy ott a fensőbb lényekkel találkozzék, és vágyai teljesítését eszközölje, mintegy kisebb távolságban levén így az égi lakóktól. Azon tévhit nyomán tehát, hogy a hegyek közelebb állnak az éghez, és hogy az emberek kérései sehol sem hallgattatnak ki oly gyorsan mint itt, keresék föl a hegyeket és ott hozák meg áldozataikat részént kérelmeik teljesítése, részént a megbántott istenség kiengesztelése végett, magokat a hegyeket tartván oltároknak. Bizonyítja ezt Tacitus Annal. 13. Ex religione, siqua fuit insita, eos maxime locos propinquare coelo, precesque mortalium nusquam propius audiri putantes, in montibus divis operati sunt, eosque pro altaribus habuerunt. És minthogy azután általánossá lőn a hit, hogy a kisebb s nagyobb nemzetek istenei a hegyek ormait kedvelnék leginkább, és itt jelennének meg legtöbbször: a babonás emberek nemcsak a végből keresék föl a

hegyeket, hogy kérelmeikhez könnyebben juthassanak; hanem hogy ott irányokban köteles tiszteletöket is kijelenthessék. Pedig méltán megtagadja ezt tőlök valamint minden teremtet lénytől a koronás proféta, és kijelenti, hogy egyedül Jehóvát illet imádás is tisztelet, mondván: Mert Jehóva nagy ur és nagy király minden istenek fölött. Hatalmában vannak a föld rejtekei, övéi a legmagasb hegyek. Övé a tenger, mert ő teremté azt; a száraz földet is az ő kezei alkoták. Jertek! imádjuk őt, boruljunk le, és hajtsuk meg térdeinket esenkodván teremtő Istenünk előtt. Mert ő a mi Urunk, Istenünk; mi pedig népe vagyunk, melyet igazgat, és nyája, melyet legeltet. 94. Zs.

Igy tehát az istenségrőli fogalmakban tévedező óvilág roppant tömkelegében, a babonáság és bálványozás rút fertőjében egyedül izrael népe vala az, mely az egek urától ihlett szent férfiak tanai által megóva, az igaz istenség eszméjét tisztán megőrizé mindaddig, míg ama tanokhoz hüven ragaszkodék; mihelyest pedig távozott azoktól, ez is a babonáság és bálványozás fertelmes békóiba esett, és fölkereste a hegyeket, hogy ott bálványainak áldozzon. Mit több helyen szemére is vetének az istenihlette férfiak, és visszatértek őt az igaz Isten imádásához. Így szól hozzá Ozeás látnok 12. r. Te Jákob maradéka, térj meg Istenedhez, őrizd meg, tartsd meg az irgalmasságról és igazságos ítéletről szóló törvényeket. Mindig a te Istenedbe ved reményedet. Kánaáni nemzetté elváltozóék izrael, kezében a hamis mérték, szereti az erőszakoskodást. Efraim ugyanazzal kérkedik: ime gazdagságot szerzek magamnak a bálványkép által, melyet magamnak választottam; semmi kezesetemben sem találak igaztalanságot, melyet elkövettem volna. . . Valamint Galaádban a bálványképnek, úgy Galgalban is hiába áldoznak a borjuknak: mert azok oltárai is elszóráttak, mint a kőrakások a földbarázdáin. Ezekből kitünik, mily szüksége van a gyarló emberi észnek egy felsőbb vezetésre, mely onnan jő a világosság atyjától, nehogy az élet gyászos homályaiban vakoskodjék, hanem biztosan haladjon Istentől kitzűzött célja felé.

Ezen cél, a minden bölcseségnek és tökélynek magaslata, maga Jézus Krisztus, ki az igazságnak szent ügyéért, az erény méltóságának kellő fénybeni állításaért, a tévedett emberi nem megmentése- s üdvéért önmagát áldozá föl Golgotha magaslatán, önmagát, mint írja sz. Pál efezusiak. 5, 2. mutatá be ajándéknak és áldozatul Istennek gyönyörűséges illatozásra. Ő jelölé ki az utat, a szenvedés és fáradsalmak utját, melyen a világ hiúságát és csalóka kincseit tapodva az alázatosság, jámborság, önmegtágadás, és munkásság lépcsőin hozzá emelkedvén egykor az örök dicsőség fénylakába juthassunk. — Istennek hála! hogy megérkezett az idő, melyet Jézus a szamariai nőnek megjövendölt: Asszony, mondom neked, hogy közelít az idő, melyben sem e hegyen (Garizim) sem Jerusalemben nem imádjátok az Atyát. Ján. 4, 21. Oh mennyivel boldogabb ezen idő, melyben sem áldozatokról gondoskodni, sem hegyeket keresni nem kell Isten imádása végett, aki, mint lélek, egyedül lélekben és igazságban akar imádtatni. Ján. 4, 14. Mily eltérő ezen út attól, melyen a pogányok járók; és mily imálandók az isteni gondviselésnek mély titkai, hogy akkor támaszta Krisztus tanainak követőket, midőn ők az iszonytató üldözések félelméből csak homályos lakokban vagy földalatti barlangokban huzódhattak meg, melyeket istenházainak, imaházaknak, összejöveteleknek, szentélyeknek (ἐκκλησίαι, οἴκοι, sacraia) nevezvén, és oltárok helyett faasztalokkal (altarium) élvén, istentiszteletöket, mely lényegileg különbözék a többi népekétől, már ezen szertartások által ellenkezővé tették a pogányokéval. Innen lőn, hogy istentiszteletök az igazságot üldözőknek különféle gyanuperre szolgáltatott okot, mint olyan, mely még a napfényre is méltatlan, és holmi gyalázatos büntet-tek által sziveket és kezeket egyaránt fertőztet meg. Mely rágalmakat üldözési dühösséggel párosítván őket szerény lakaikból a legirtóztatóbb kintpadokra, a legborzasztóbb halálbüntetésekre hurcolták. Azonban a keresztények itt is boldogoknak tartották magokat, hogy méltóknak találtattak Krisztus neveért megvetést szenvedhetni, és örömmel dacoltak az ellenek megindított üldözések minden nemeivel mindaddig, míg betelvén az ellenek forralt boszúnak ideje, és magok az üldözők is megsokalván az irtó pusztítások iszonyatosságát, a keresztény istentisztelet, az isteni tanóknak ez égi szülötte, mint arany a tűz által fényében növekedve, az örök igazság napfényénél tágasabban terjeszkednék, és diadalának ékjelét, a szent keresztet, az istentiszteletére emelt magasztos templomok égbenyuló tornyain ragyogtatná.

Szepesi Imre.

II. Tanári kar.

a) Rendes tanárok a kegyes tanítórendiek közül.

Szám	Tanár neve	Tantárgyak, melyeket előadott	Tanodai osztályok, melyekben előadásokat tartott	Hetenkinti órák száma		Észrevételek.
				I. félévben	II. félévben	
1.	Cseh Ferenc, szépműv. és bölcsészeti tudor.	Latínyelv Bölcsészet.	5. 6. 7. 8.	17.	14.	VII. osztály főnöke.
2.	Hindy Mihály.	Latínyelv. Magyar nyelv.	4. 3. 4.	14.	12.	III. osztály főnöke.
3.	Kalmár Endre.	Földrajz. Történelem. Természetrész. Természettan. Számítan.	3. 3. 4. 3. 4. 4. 3. 4.	16.	16.	IV. osztály főnöke.
4.	Koczányi Ferenc.	Latínyelv. Magyar irodalom.	8. 5. 6. 7. 8.	13.	12.	V. osztály főnöke.
5.	Lengyel József.	Hittan. Latínyelv.	1. 2. 3. 4. 3.	14.	14.	gymnasiunmi hitelemző.
6.	Nachtigal Jakab, szépm., bölcsészeti és istenészeti tudor.	Történelem. Német nyelv.	5. 6. 7. 8. 5.	13.	13.	— —
7.	Nicolini Alajos.	Latínyelv. Magyar nyelv. Földrajz. Történelem. Számítan. Német nyelv.	2. 4.	18.	20.	II. osztály tanára és német nyelv tanár.
8.	Peck Ágoston.	Latínyelv. Természetrész. Mennyiségtan. Német nyelv.	6. 7. 5. 6. 5. 6.	15.	15.	VI. osztály főnöke.
9.	Polák Ede, szépművészeti és bölcsészeti tudor.	Mennyiségtan. Természettan.	6. 7. 8. 5. 7. 8.	16.	16.	VIII. osztály főnöke.
10.	Polák János.	Latínyelv. Magyar nyelv. Földrajz. Számítan.	1.	16.	16.	I. osztály tanára.
11.	Szepesi Imre, szépműv. és bölcsészeti tudor, a magyar tud. Akadémia I. t.	Görög nyelv.	5. 6. 7. 8.	8.	8.	gymnasiunmi igazgató.
12.	Trautwein János.	Hittan. Német nyelv.	5. 6. 7. 8. 7. 8.	12.	12.	gymnasiunmi hitzónok.

b) Rendkívüli tanárok.

1. Collaud Károly, a francia nyelvnek.
2. Nicolini Alajos, a szépirásnak,
3. Szemlér Mihály, a rajznak,
4. Vogl Alajos, a műéneklésnek tanára.

III.

Kivonat az 18⁵⁹/₆₀ és 18⁶⁰/₆₁-diki jegyzőkönyvekből.

Tanodai osztály	18 ⁵⁹ / ₆₀ tanév végén voltak	A z 18 ⁶⁰ / ₆₁ -diki tanévben.						
		Alsóbb osztályokból fölléptek		Ismétlők	A tanév kezdetén voltak	Időközben eltávoztak	Az év második felében jöttek	A tanév végén voltak
		helybeliek	másunnan jöttek					
I.	102	113	20	10	143	12	—	131
II.	82	77	19	6	102	5	—	97
III.	74	66	24	1	91	3	—	88
IV.	39	51	14	1	66	2	—	64
V.	61	23	29	2	54	10	—	44
VI.	49	52	16	—	68	6	—	62
VII.	44	41	9	—	50	3	—	47
VIII.	43	34	6	—	40	—	—	40
Összesen	494	457	137	20	614	41	—	573

IV.

Sorozati kivonat az 18⁶⁰/₆₁-diki tanévben.

Tanodai osztály	Bizonyítványt kaptak								Sorozás előtt kiléptek		Sorozás kívül vannak	
	Kitünően leg elsőrendűt		Első rendűt		Másodrendűt		Harmadrendűt		I. félévben	II. félévben	I. félévben	II. félévben
	I. félévben	II. félévben	I. félévben	II. félévben	I. félévben	II. félévben	I. félévben	II. félévben				
I.	8	4	96	102	30	17	4	—	5	12	—	8
II.	13	17	69	70	17	8	2	—	—	2	1	—
III.	14	17	56	53	17	12	—	—	—	3	4	6
IV.	7	6	43	54	9	2	—	—	—	2	7	2
V.	6	8	37	33	5	3	—	—	4	6	—	—
VI.	9	13	52	46	5	3	—	—	—	6	—	—
VII.	8	7	33	35	9	4	—	—	—	3	—	1
VIII.	7	8	27	23	6	4	—	—	—	—	—	—
Összesen	72	80	413	416	98	53	6	—	9	34	12	17

V.

Érettségi vizsgálatok.

Folyamat	Vizsgálat ideje	Növendékek száma		Vizsgálatok eredménye				
		bejegyez- tek	megje- lentek	éretteknek ítéltettek	Visszautasítottak			
					félévre	egész évre	másod izben	
I.	186 ¹ / ₂ írásbeli jul. 14. 16. 17. és 19-kén. szóbeli jul. 27. és 29-dikén.	42	42	37	—	5	—	

Az 186¹/₂-iki tanévi vizsgálat ily rendben tartatott : 1) az írásbeli jul. 8. 10. 12.; 2) szóbeli julius 29. 30. 31. és auguszt. első napjaiban.

A pesti nagy gymnasium VIII-dik osztályában volt növendékek közül vizsgálatra vállalkozott 37, idegen 7.

VI.

T a n t á r g y a k.

a) Kötelezett tantárgyak.

α) első félévben.

Tanodai osztály	Hetenkinti előadások óraszám.										Összesen
	Hittan	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiségtan	Bölcsészettan	Természetrajz	Természet-tan	
I.	2	7	—	4	2	—	3	—	—	—	18
II.	2	8	—	3	2	—	3	—	—	—	18
III.	2	6	—	4	2	2	2	—	2	—	20
IV.	2	6	—	4	—	2	2	—	2	2	20
V.	2	6	2	4	—	2	2	—	2	2	22
VI.	2	5	2	2	—	3	3	3	2	—	22
VII.	2	4	2	2	—	4	2	4	—	3	23
VIII.	2	3	2	2	—	4	2	4	—	4	23
Összesen :	16	45	8	25	6	17	19	11	8	11	166

β) második félévben.

Tanodai osztály	Hetenkinti előadások óraszám.											Összesen
	Hittan	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Történelem	Mennyiségtan	Bölcsészettan	Természetrajz	Természet-tan	
I.	2	7	—	4	—	2	—	3	—	—	—	18
II.	2	8	—	3	—	2	—	3	—	—	—	18
III.	2	6	—	4	—	2	2	2	—	2	—	20
IV.	2	5	—	3	2	2	2	2	—	2	2	20
V.	2	5	2	3	2	—	2	2	—	2	2	22
VI.	2	4	2	2	2	—	3	3	2	2	—	22
VII.	2	3	2	2	2	—	3	2	4	—	3	23
VIII.	2	3	2	2	2	—	3	2	2	—	4	23
Összesen :	16	41	8	23	10	6	15	19	9	8	11	166

b) Nem kötelezett tantárgyak.

- a) A német nyelv tanulására I. félévben a haladók és haladottak közül 32, a kezdők és haladók közül 30-an vállalkoztak.
- b) A franciayelv három osztályának mindegyikére hetenkint három óra fordítottot.
Az I. osztályban 26; a II. 14; a III. 8 tanonc volt.
Ezeken kívül a k. r. növeldében az I. osztályban 16; a II. 6; a III. 5 nyert e nyelvben oktatást; össz. 75.
- c) Az egyházi éneklésre két ízben fél-fél óra lön szentelve. Erre jártak az algynasium négy osztályából összesen 40.
- d) A műéneklésre a kezdőknél hetenkint három óra, a haladóknál két óra fordítottot. Ezt gyakorolták az első osztályból 11; a másodikból 16; a harmadikból 19; a negyedikből 8; az ötödikből 8; a hatodikból 13; a hetedikből 15; a nyolcadikból 3. Összesen 93.
- e) A rajzolás hetenkint négy órában 55 növendék tanulta.
- f) A szépirás hetenkint két órában,
- g) A zene a hangszegyleti zenedében,
- h) A testművelés a helybeni gymnasticában gyakoroltatott.

VII.

Előadott tantárgyak vázlat.**I Hittan.**

- I. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév. A szentségek átalában, különösen a penitenciatartás és oltáriszentség. — II. félév: a többi szentség, a tiz parancs, az anyaszentegyház öt parancsa; a bünről átalában; a vétek különféle nemeiről; az erény és keresztény tökélyről. Kézikönyv: Közép Katekizmus, kiadja a sz. István társulat. Budán 1861 a m. egyetem bettíivel.
- II. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév. Liturgika, vagyis a kath. egyház szertartásainak magyarázata. Egyházi személyek, helyek, szerek, egyházi cselekvények értelmezése isteni szolgáltnál. — II. félév: Az egyházi idők s ezekhez kapcsolt ünnepek. Egyházi szentelések és áldások, szent menetek és bucsújárások. Kézikönyv: Liturgika, vagyis a kath. egyház szertartásainak magyarázata. Frencl Ince után kiadja a sz. István társulat. Pest, 1858.
- III. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév. Az ó szövetség története a Birákig. Palaestina földrajza. — II. félév. A Biráktól a Megváltó születéseig. Kézikönyv. Bibliai történet. Róder Alajostól. Pest, 1855.
- IV. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév: Előkészületek a Megváltó eljövetelehez. Jézus gyermekkora. Előkészületek Jézus nyilvános életéhez. Nyilvános életének 1. 2. és 3. éve. — Jézus kinszenvedése előtti végnapok. Kinszenvedése, halála, megdicsőíttetése. Apostolok cselekedetei. Palaestina földrajza. Kézikönyv: Bibliai történet Róder Alajostól. Pest, 1855.
- V. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév. A kereszténység előtti kinyilatkoztatás. — II. félév. A keresztény kinyilatkoztatás. Jézus Krisztus egyháza. Kézikönyv: A katholika Religio tankönyve. Martin Konrád után fordította Mester István I. rész. Eger, 1854.
- VI. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév: Az Isten önmagában tekintve. Az Isten mint teremtő, föntartó, kormányzó, Megváltó. — II. félév: Az Isten mint megszentelő és mint bevégző s teljesítő. Kézikönyv: A katholika Religio tankönyve. Martin Konrád után fordította Mester István. II. rész. Eger, 1854.
- VII. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév: Átalános k. k. erkölctan és a különbösből a keresztények erkölcsi élete Isten s az ő közvetlen helyettese, az egyház irányában. — II. félév: A kereszténynek erkölcsi élete az Isten eszes teremtményei irányában. Kézikönyv: A katholika Religio tankönyve. Martin Konrád után fordította Mester István. II. rész. Eger, 1854.

VIII. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév: Jézus Krisztus egyházának történelme alapításától kezdve szent Bonifácig — II. félév: Szent Bonifációl korunkig. Kézikönyv: A katholika Religio tankönyve. Martin Konrád után fordította Mester István. I. rész. Eger, 1854.

2. Latinnyelv.

- I. osztály. Hetenkint 7 óra. I. félév: Olvasási gyakorlás, betűtan, igék, nevek, névmások, igehatározók, számnevek és előszócskák megfelelő gyakorlatokkal. — II. félév: a négy rendes igehajlításnak mintái s a névnek szabályai tárgyaltak folytonos olvasás, elemzés, fordítás és írásbeli dolgozatok alkalmazásával. Kézikönyv: Elemi latin nyelvtan. Irta Szepesi Imre. I. rész. 7 kiadás. Pest, 1861.
- II. osztály. Hetenkint 8 óra. I. félév: Igetan. — II. félév: folytatása s az igék multideje és hanyatszavairól szóló latin versek betanulása s begyakorlása ugyanazon kézikönyv II. része szerint. Olvasás, fordítás, írásbeli dolgozatok, Hobaeus erkölcsi mondatainak, az Apophtegmnáknak és Phaedrus némely meséinek elemzése és betanulása. Kézi K. Elemi latin nyelvtan. Irta Szepesi Imre II. rész. 4-dik kiadás. Pest, 1861.
- III. osztály. Hetenkint 6 óra. I. félév: Szóegyeztetés, szóvonzat. — II. félév: Folytatás, olvasás, szerkesztés, fordítás, elemzés. Kézikönyv: Latin mondattan I. rész. Szepesi Imrétől. Pest, 1859. Cornelius Nepos. Vass József. Pest, 1859.
- IV. osztály. Hetenkint 6 óra. I. félév: Mondattan és mondatkötés. — II. félév: 5 óra. Hangmértan. Olvasás, fordítás, elemzés, szerkesztés. Kézikönyv: Latin mondattan I. rész. Szepesi Imrétől. Pest, 1856. — Ovidius keservei V-dik könyvének X-dik alagyája. — Cornelius Nepos, Vass József Pest, 1859.
- V. osztály. Hetenkint 6 óra. I. félév. C. Julii Caesaris de Bello Gallico Commentarius IV. — II. félévben, hetenkint 5 óra. Ovidius Metamorphosisának VII. VIII. és XI. könyvéből válogatott elbeszélések. Házi gyakorlatok minden két hétben, úgy a tanodában is. K. k. C. Julii Caesaris Commentarii Vindobonae 1856. P. Ovidii Nas. Carmina selecta. Vindobonae 1854.
- VI. osztály. Hetenkint 5 óra. I. félév: C. C. Sallustii Iugurtha seu Bellum Iugurth. 35. §. — II. félévben: hetenkint 4 óra. Virgilii Aeneid. lib. I. Házi és tanodai gyakorlatok minden két hétben. K. k. C. Sallustii Crispi Iugurtha. Vindobonae 1857. — Virgilii Aeneid. Epitome. Vindobonae 1853.
- VII. osztály. Hetenkint 4 óra. I. félév: M. T. Ciceronis oratio pro lege Manilia. — II. félév: hetenkint 3 óra. Virgilii Aeneid. lib. II. — Házi és tanodai gyakorlatok minden két hétben. K. k. M. Tullii Cic. orationes selectae Brunae 1849. Virgilii Aeneid. Epitome. Vindobonae 1853.
- VIII. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév: Cornelii Tac. Annalium Liber I. — II. félév: hetenkint 3 óra. Q. Horatii Flacci Carminum Lib. I. C. I. III. X. Lib. II. C. III. X. Lib. III. C. I. — Satirarum Lib. I. Sat. I. Epistolarum Lib. I. Epist. X. — Házi és tanodai gyakorlatok minden két hétben. K. k. C. Cornelii Taciti opera, quae supersunt. Lipsiae 1853. Q. Horatii Flacci Carmina selecta. C. J. Grysar. Vindobonae 1861.

3. Görögnyelv.

- V. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév: A tiszta jellegű össze nem vonható és összevonható igék hajlítása. Ezen igehajlítások gyakoroltattak a mintákhoz fűzött és rendre elemzett mondatokban, melyeket emiely gyakorlás végett könyvnélkül is betanultak. — II. félév. Hetenkint 2 óra. A nem tiszta jellegű igék elméleti és gyakorlati szemponiból. Gyököszók, valamint a szabályokat elűtntető példák betanulása, elemzés, fordítás görögből magyarra és viszont. Kézikönyv: Elemi Hellen nyelvtan gyakorlatilag elbada Szepesi Imre kegyesrendi tag által Kühner után. Budán. Ötödik kiadás 1860.
- VI. osztály. Hetenkint 2 óra I. félév: A rendhagyó igék gyakorlati ismétlése az ezeknek megfelelő mondatok elemzése- és emlézésében. Olvstatott és elemzett az adomákból és elbeszélésekből 26 műdarab

az 1-27-ig. — II. félév: hetenkint 2 óra a μ végzetű igék az előbbi kézikönyv szerént. Olvasatott és elemeztetett az adomákból 16 darab a 27-től a 42-ig. Olvasókönyv: Winterkorn Sándortól fordított Feldbausch és Süpfe görög olvasókönyv. Győr. 1860.

VII. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév. Herodot 5-dik könyvének 40 szaka és Aristophanes Plutos-ából az I. felvonásból 4 jelenet fordítva.— II. félév. Hetenkint 2 óra. Folytatólag Herodot 5-ik könyvéből 42 szak és Aristophanes Plutos-ából a II. felvonásnak 5. és 6-dik jelenete; valamint a 3-dik felvonásnak három, és a 4-dik felvonásnak 1. és 2-dik jelenete elemezve és a nyelv- és mondattani szabályokra utalva. Kézikönyv: Herodoti de bello Persico librorum epitome, in usum Scholarum edidit Andreas Wilhelm. Vindobonae 1854. és Görög olvasókönyv nyelvtani jegyzetekkel és görög magyar szótárral Gedike Fridrik után. Papp György. Pesten 1844.

VIII. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév. Plátónak 'Απολογία Σωκράτους című munkájából 17. §. és Homer Iliasának 2-ik éneke.— II. félévben. Hetenkint 2 óra, folytatólag Plato 'Απολογία Σωκράτους végig és Homer Iliasának 3-dik éneke. K. kk. Platons Apologie des Sokrates von Ludwig. Wien. 1854 és Homeri Iliadis Epitome in usum Scholarum edidit Franciscus Hochegger Vindobonae. 1857.

4. Magyarnyelv.

- I. osztály.** Hetenkint 4 óra. I. félév: Mondattan és szóragozás. Az egyszerű mondat. A tágitott egyszerű mondat. Az összevont egyszerű mondat. — II. félév: Az összetett mondat. A körmondat. Szóképzés. Helyesírás. Olvasás, elemzés, írás, szavalás, írásbeli dolgozatok. K. k. A magyar nyelvtan elemei Lutter Nándor. Második újból kidolgozott kiadás. Pesten, 1861.
- II. osztály.** Hetenkint 3 óra. I. félév: Az ige, az igeragozás a rendes iketlen, ikes, hangugrató-, ható- és mivellető igék ragozása. — II. félév: A rendhagyó személytelen és hiányos igék. Olvasás, elemzés, írás szavalás, írásbeli dolgozatok. Kézikönyv: Magyar nyelvtan Szvorényi Józseftől Pest, 1861.
- III. osztály.** Hetenkint 4 óra. I. félév: Az egész nyelvtan rövidletes ismételése, szögyeztetés, szóvonzat, szórend. — II. félév: Önálló mondat, összetett mondat, a függő mondat rövidülése, többszörös összetettek. Olvasás, elemzés, szavalás s írásbeli dolgozatok. Kézikönyv: Magyar nyelvtan Szvorényi Józseftől, Pest, 1861. — Olvasókönyv: Trautwein Jánostól, III. rész Pest, 1861.
- IV. osztály.** Hetenkint 4 óra. I. félév: Mondattan általános kiterjedésben, körmondatok.— II. félévben 3 óra: mesék, szórész, elbeszélések, levelek, folyamodvány, kötelezvény, szerződés s hason polgári ügyiratok különféle nemei és verstan. Kézikönyv: Magyar mondattan, az irány és verstan. Imre Sándortól Debreczen, 1862. Olvasmányok Szvorényi Józseftől. IV. kötet. Pest, 1855.
- V. osztály.** Hetenkint 4 óra. I. félév: Ékesszólástan általánosan; különösen képletek, átmásítás, név- s tárgymásítás, gúny és szóalakzatok. A magyar irodalom ujjá születése, Bessenyei köre. Irálygyakorlatok. — II. félév. Hetenkint 3 óra. Ékesszólástanból gondolat-alakzatok, körmondatok, verstan, mese, levél, leírás, mondattárgyalás. — A népies irány kezdői, új iskola, előzői. — Irálygyakorlatok, szavalás, elemzés. — Kézikönyv: Ékesszólástan Szvorényi Józseftől. — A magyar irodalom ismertetése. Olvasókönyv felsőbb tanodák használatára. Kiadá a Sz. István társulat. Pest, 1860.
- VI. osztály.** Hetenkint 2 óra I. félév: Az új iskola. — II. félév: folytatása. Remek művek fejtegetése, szavalása, irálygyakorlatok. Kézikönyv: mint az V. osztályban.
- VII. osztály.** Hetenkint 2 óra. I. félév: A magyar irodalom történetének vázlata és ugyan: Az Árpádok, Anjouk és Zsigmond, Mátyás és Jagellók kora. Régi emlékek fejtegetése, irálygyakorlatok. — II. félév: A hittudományi irodalom s történeti költészet s Pázmány kora, a magyar irodalom és nyelv hanyatlása. — Nyelvészeti magyarázatok, irálygyakorlatok és szavalás. — Kézikönyv: A magyar irodalom ismertetése. Olvasókönyv felsőbb tanodák használatára, készítette Lonkay Antal. I. kötet.

- VIII. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév: Az újabb magyar irodalom ismertetése Vörösmartytól jelenkorig. — II. félév: folytatása, remek művek széptani fejtegetése, szavalása, szónikai és költészeti iránygyakorlatok. Kézikönyv: A magyar irodalom ismertetése. Olvasókönyv felsőbb tanodák használatára. III. kötet. Kiadá a Sz. István társulat. Pest, 1860.

5. Németnyelv.

- I. félév. A kezdők osztálya. Hetenkint 2 óra. Helyes olvasás és írás, nem, név, személyes névmás, segéd és rendes igék ragozása. — Írásbeli dolgozatok. Kézikönyv: A Német Grammatica Toepler Theophil. Pest, 1855. Lesebuch v. Mozart I. Theil. Wien, 1854.
- II. félév. 4-dik osztály. Hetenkint 2 óra. Az előbbieket folytatása s egyéb beszédrészek. Olvasás, fordítás, elemzés, írásbeli dolgozatok.
- A haladók osztálya. I. félév. Hetenkint 2 óra. Olvasás, fordítás, elemzés, fejtegetés, írásbeli dolgozatok. Kézikönyv: Lesebuch für die obere Classen der Gymnasien von J. Mozart. II. Band. Wien, 1851.
- V. osztály. II. félév: hetenkint 2 óra. Olvasás, fordítás, elemzés, fejtegetés, írásbeli dolgozatok. Kézikönyv: Lesebuch v. Mozart. IV. Theil. Wien, 1859.
- VI. osztály. Hetenkint 2 óra. II. félév: Olvasás, fordítás, elemzés, fejtegetés. Kézikönyv: Deutsches Lesebuch für die oberen Classen der Gymnasien v. J. Mozart I. Band. Wien, 1858.
- VII. osztály. Hetenkint 2 óra. Olvasás, fordítás, elemzés, fejtegetés, írásbeli dolgozatok. Kézikönyv: Deutsches Lesebuch für die oberen Classen der Gymnasien von J. Mozart. II. Band. Wien, 1859.
- VIII. osztály. Hetenkint 2 óra. Schiller és Goethenek több darabja fejtegetett. Írásbeli dolgozatok. Kézikönyv: u. a.

6. Földrajz.

- I. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév: Általános adatok a magyar államról. A magyar birodalom részeinek egyenkinti leírása; különösen Magyarhonnak Dunán inneni és Dunán túli vármegyéi. — II. félév: Tiszán inneni és túli vármegyék. Erdélyország. Magyar tengervidék. Tót- és Horvátország. Katonai határőrség és Dalmátország.
- II. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév: Földrajz. Az osztrák birodalom többi része. II. félév: Europa egyéb országai. Kézikönyv: Egyetemes földirat, szerkeszté Visontay János. Pest, 1862.
- III. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév: Földrajz. Ázsia. — II. félév: Afrika, Amerika. Kézikönyv: Egyetemes földirat, szerkeszté Visontay János. Pest, 1862.

7. Történelem.

- III. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév: A Hunok és vezérek kora. Magyarország az Árpád házból származott királyok alatt szent Lászlóig. II. félév: folytatás, az Árpád ház kihaltáig. Kézikönyv: Magyarország története. Dr. Peregrini Elektől. IV. kiadás Pest, 1861.
- IV. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév: Magyarország története az Árpád házból származott királyok alatt. II. félév. A egyes házakból származott királyok alatt. Kézikönyv: Magyarország története Dr. Peregrini Elektől. IV. kiadás, Pest, 1861.
- V. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév: A magyarok története a Habsburg-házból származott királyok alatt. Kézikönyv: A magyarok története a tanuló ifjúság számára írta Horváth Mihály. — II. félév: Az Ausztriai birodalom történelme. Kézikönyv: Az ausztriai birodalom történelme. Tomek V. Vladivoj. Megmagyarítá Málk Vincze.

- VI. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév. A görögök történeléből Pelopidas és Epaminondas, a macedonok és rómaiak története az első triumvirátusig. — II. félév : A rómaiak története a nyugat római birodalom megdüléseiig. A népvándorlás, keleti római birodalom, az arabok, Nagy-Károly és a Karolingiek, német császárság egész II. Frigyesig. Időszerű földrajz. Kézikönyv : Egyetemes világtörténet, írta Schröck Ferencz. I. kötet. Ókor és II. kötet középkor.
- VII. osztály. I. félév. Hetenkint 4 óra. A keresztes háborúkról Spanyolországig II. III. és IV. Fülöp alatt. II. félév : hetenkint 3 óra. Németalföld II. Fülöp alatt a francia forradalomig. Időszerű földrajz. Kézikönyv ugyanazon szerzőtől II. és III. kötet. Uj-kor.
- VIII. osztály. I. félév, hetenkint 4 óra. A magyarok oknyomozó története a vezérek s az Árpád házból származott királyok alatt. — II. félév, hetenkint 3 óra. A magyarok története a különféle házakból és a Habsburg-házból származott királyok alatt. Kézikönyv : A magyarok története rövid előadásban írta Horváth Mihály.

8. Mennyiségtan.

- I. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév : Számítan : a négy művelet egész számokkal. II. félév : a közönséges törekek. K. k. A tiszta mennyiségtan elemei. Dr. Lutter Ferdinand. I. rész. Pesten, 1860.
- II. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév : Az előbbieket ismétlése után a tizedes törtek. II. félév : számolási rövidítések, arányok, aránylatok, egyszerű és összetett hármasszabály. Kézikönyv : Számítan Dr. Lutter Ferdinand. I. rész. 2-dik kiadás. Pest, 1860.
- III. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : Ismétlések. Egyszerű és összetett társaság és vegyítés szabály. — II. félév : Láncszabály. Kézikönyv : számítan Dr. Lutter Ferdinandtól. Pest. 1860.
- IV. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : Általános egész — és betűszámítani egész számokkal számolás. — II. félév : Az egész számok tulajdonságai tényezőkre nézve. Törtekkeli — és hatvány mennyiségekkel számolás. Kézikönyv : Mennyiségtan a középtanodák felsőbb osztályainak számára. Készítette Dr. Lutter Ferd. Pest, 1860.
- V. osztály. Hetenkint 2 óra. I. és II. félév : Mértan : Siktan. K. k. Mennyiségtan a középtanodák felsőbb osztályainak számára. Készítette Dr. Lutter Ferd. Pest, 1861.
- VI. osztály. Hetenkint 3 óra. Betűszámítan. I. félév : Hatványozás, gyökfejtés, képelt mennyiségekkel műveletek. — II. félév : arányszámok, egyszerű egyenletek egy és több ismeretlennel, másod fokú, felsőbb fokú, arányszámos és határozatlan egyenletek, haladványok. K. könyv : Mennyiségtan a középtanodák felsőbb osztályainak számára. Készítette Dr. Lutter Ferd. Pest, 1860.
- VII. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : Betűszámítan. Másod és felsőbb fokú, arányszámos és határozatlan egyenletek, haladványok, kapcsolástan és Newton kéttagi tantéte. — II. félév : Mértan : Tömörtan, háromszögmérés a síkon és a sokszög meghatározása. K. könyvek mint a VI. osztályban.
- VIII. osztály. Hetenkint 2 óra. A tudomány gyakorlati ismétlése a föladatak megfejtésében, bizonyításokban és átalakításban. K. könyvek mint a VI. osztályban.

9. Bölcsészet.

- VI. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév : Tapasztalati Lélektan. — II. félévben : hetenkint 2 óra : Gondolkodástan. Kézikönyv : Bölcsészet a tanulók használatára. Purgstaller Kal. Józseftől. Pesten 1862.
- VII. osztály. Hetenkint 4 óra. I. félév : Tapasztalati Lélektan. — II. félév : Gondolkodástan. Kézikönyv mint a VI. osztályban.
- VIII. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév. Tapasztalati Lélektan. — II. félév : Ismerettan. Kézikönyv : Bölcsészet a tanulók használatára. Purgstaller Kal. Józseftől. Pesten 1862.

10. Természettudományok.

- III. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : Természetráj : emlős állatok. — II. félév : madarak, hüllők, halak, puhányok, csigák és kagylók. Kézikönyv : A természetráj elemei, Hanák Jánostól. Pest, 1861.
- IV. osztály. Hetenkint 2 óra. I. félév : Természetan : A testek általános tulajdonságai. Vegytan. — II. félév : a szervellen és szerves vegytan folytatása. Kézikönyv : A Természetan elemei, készítette Dr. Lutter Nándor. III-ik kiadás. Pest, 1862.
- V. osztály. Hetenkint 2 óra. I. és II. félév : Ásványtan. Kézikönyv : Az Ásványtan elemei írta Szabó József. Pest, 1861. Hetenkint 2 óra. I. és II. félév : Természetan. A szilárd, csepfolyós és légnemű testek egyensulya és mozgása ; a hang, fény, delejesség, villanyosság, csillagtan , természettani földrajz, légtünettan. Kézikönyv : Schabus Jakabtól. Németből fordítá Hollósy Jusztinián. Sopr. 1856.
- VI. osztály. Hetenkint 2 óra. I. és II. félév : Állattan. Kézikönyv : Állattan felsőbb gymnasiumok használatára írta Mihálka Antal. Pesten, 1854.
- VII. osztály. Hetenkint 3 óra. I. félév : Természetan. A testek általános tulajdonai, vegytan. — II. félév : A szilárd testek egyensulya s mozgása d'Alambert elveig. — Kézikönyv Subic Simontól, fordították Kruesz Krizosztom és Kühn Rajmond. Pest, 1862.
- VIII. osztály. Hetenkint 4 óra. Természetan. — I. félév : Villany, delej és hévtan. — II. félév : Lát-csillagászat-és légtünettan. Kézikönyv : Schirhuber Móric. Pest, 1852.

VIII.

Kidolgozási föladatok.

a) magyar föladatok.

V. osztály.

1. Bessenyei György a magyar irodalmat előmozdította. Jelzők s közegmondatokkal bővítve. — 2. Új-évi üdvözlet. Levéalakban szerkesztve. — 3. Versenypálya. Leírás hősilversekben. — 4. Jámbor evező. Hatméretű versek. — 5. Ugyanennek folytatása. — 6. Magyar nemzet. Jellemzés. — 7. Hunyadi János vitézsége. Szónoklati alakzatok szerént festve. — 8. Hazánkat szeretni tartozunk. Körmondatok. — 9. A számüzött. Alagya. — 10. Veluria beszéde Coriolánhoz, midőn Rómát vinni akará. Szónoki alakzatokkal ékítve. — 11. Tanuló növendék a forrásnál. Beszély. — 12. Uszkar és komondor. Mese hatméretű versekben. — 13. Béke. Rimes versekben. — 14. Derék vitéz a harcmezőn. Szökőversek. — 15. Nagyravágyás. Szökőversek. — 16. A szelidebb tudományok hü tanulása simítja a szilaj erkölcsöt s durva kedélyü szivet. Mondat-tárgyalás.

VI. osztály.

1. A tanonc értesíti barátját, mily szerencsésen érkezett meg Pestre tanulmányai folytatása végett. Levél. — 2. Mátyás király kesergése a nemzet felett. Hősi versek. — 3. Ugyanennek folytatása. — 4. Az életunt nyulak. Mese szökőversekben. — 5. Tél. Leírás. — 6. A történelem tanulásának hasznossága. Okfejtés. — 7. A tudomány gyökere keserü ; de gyümölcse édes. Mondattárgyalás. — 8. Ugyanennek folytatása. — 9. Az előbbinek befejezése. — 10. Ima Istenhez, hogy a hazát áldja meg. Szökőversek. — 11. A föld minden lénye az ember hatalma alá van vetve s használatára teremve. Szónoki részletezés. — 12. Az igazi bölcsesség forrásoképében. Allegoria. — 13. Anchises és Aeneas. Epigramm. — 14. Buzdítás a tanuló ifjusághoz. Sapphói dal.

VII. osztály.

1. A rendszerető ifju. Leírás. — 2. A költő verselésre nyugalmas csendet s pártolást óhajt. Költői levél. — 3. Ugyanennek folytatása. — 4. A magyar irodalom tanulmányozásának hasznossága és szükséges volta. Körmondatok. — 5. Ima, Császár Ferencről, széptanilag fejtegetve. — 6. Az igazi honfi kötelme. Értekezés. — 7. A juhok és nyulak. Mese szököversekben. — 8. Szentimrei ütközet s Kemény Simon önfeláldozása. Történeti elbeszélés. — 9. Ember és virág. Hasonlóságok, alagryában. — 10. A tanrendszerben előirt tanulmányok jelentősége s hasznossága. Szónoki részletezés. — 11. A nyájör és delinke. Idyllion. — 12. A rossz szónok. Epigramm. — 13. Bizonyos rossz író. Epigramm. — 14. Téged látlak az egeknek magas, tiszta kékjében sat. Kisfaludy Sándortól. Széptanilag fejtegetve.

VIII. osztály.

1. Tatár-pusztítás Magyarhonban. Történeti elbeszélés. — 2. Szigetvár. Hősi versekben. — 3. Ugyanennek folytatása. — 4. A galambok. Mese, szököversekben. — 5. Hunyadi János. Jellemzés. — 6. A kis gyermek halálára. Dal Vörösmartitól, széptanilag tárgyalva. — 7. A szertelen vágyakat meg kell zabolázní. Okfejtés és hasonlóság. — 8. Mint lehet az elme-szórakozástól menekedni. Lélektani értekezés. — 9. Jámbor ifju imája. Szököversek — s rimekben. — 10. A szónoklat főcélja s hasznossága. Szónoklati tárgyalás. — 11. Ugyanennek folytatása. — 12. Vigasztalás. Rimekben. — 13. Haza keserve. Lejtí-rimes versekben. — 14. A fősvény. Epigramm. — 15. Buda-Pest fekvési s nevezetességi szempontból festve. Utazási töredék.

IX.

V a l l á s i ü g y.

A délelőtti rendes előadásokat 7 $\frac{1}{2}$ óraker sz. mise előzte meg; a vasárnapokon fél óráig tartott hitbéli oktatást délelőtt 9 óraker sz. mise, délután 3 óraker vecsernye szokta követni.

A vasárnapi és köznapí istentiszteletet különösen emelték a sz. mise és litániák alatt jól szabályozott, és kellő áhítattal zengedezett egyházi énekek, melyeknek a szívek- s kedélyeikrei befolyása jótékonyan növelé azon buzgó érzelmeket, melyek egy nem romlott szívben, midőn a nyilvános istentiszteletben részt vesz, önként fölmerülnek. Nagy gonddal is volt az ifjuság gyöngé szívébe az egyházi énekek e hatása szívárogatva és még nagyobbval ápolva; minthogy reményleni lehet, hogy ami e korban gyökeret vert, azt az élet jövő viszontagságainak bármiféle viharai sem fogják abból kitépni.

A római kath. növendékek a tanév folytán ötször végezték a sz. gyónást, és ugyanannyiszor részestültek az oltári szentségben. Különösen a husvétí gyónást 3 napí szent gyakorlatok előzték meg.

A hittani oktatás ő főmagasságának Sc i t o v s z k y J á n o s bibornok- és herczeg-primásnak kegyteli gondoskodása alatt, — a nyilvános vizsgálatok július 4., 5 és 7-dikén méltóságos és főtisztelendő Sz a b ó J ó z s e f pápai házi praelatus, esztergomi kanonok és a pesti központi papnövelde igazgatójának jelenlétében tartattak.

A helv., evang., n. e. görög és héb. vallású növendékek a hittanban saját helybeli hittanáraik által levének oktatva.

A pesti kegyesrendi nagy-gymnasium ifjuságának érdemszeréni SOROZATA.

VII. Osztály.

Helyzeti szám	A tanoncok nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom									
					Hittan	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földr. és tört.	Mennyiségtan	Természettan	Bölcsészet
<i>Kitünők.</i>													
1	Radocsay Ferenc <i>k.r.növ.</i>	példás	feszült	önmunkás	1*	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Császár Károly <i>k.r.növ.</i>	példás	feszült	önmunkás	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	Mayr Aurél.	példás	feszült	önmunkás	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	Wiche Kelemen.	példás	feszült	önmunkás	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	Deutsch Ármin. <i>heb.</i>	dicséretes	feszült	önmunkás	1	1	2	1	1	1	1	1	1
6	Makfalvy Géza.	dicséretes	éber	kitartó	1	2	2	1	1	1	1	1	1
7	Tibalt János.	dicséretes	feszült	kitartó	1	1	2	1	1	1	1	1	1
8	Burg Lajos	jó	elig éber	kitartó	1	1	2	1	1	2	1	1	1
9	Schnitzer Alajos. <i>heb.</i>	dicséretes	feszült	kitartó	1	1	1	2	1	2	1	1	1
10	Meixner György.	példás	feszült	kitartó	1	1	1	1	2	2	1	1	2
11	B. Geramb Gábor.	példás	éber	kitartó	2	2	2	2	2	2	1	1	1
12	Hábori Károly.	dicséretes	éber	kitartó	1	2	1	2	1	2	2	2	2
13	Gold Sándor. <i>heb.</i>	dicséretes	éber	kitartó	1	2	2	2	1	2	2	1	2
14	G. Somsich Pongrác.	dicséretes	éber	kellő	2	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>I. rendűek.</i>													
15	Érkövi Tivadar.	jó	néha szórak.	kitartó	1	2	4	2	2	1	1	1	2
16	Végh János.	példás	éber	kitartó	2	2	3	2	1	2	2	2	2
17	Vértessi József.	jó	éber	kellő	2	1	3	2	2	2	2	1	3
18	Mészáros Károly.	példás	éber	kitartó	1	2	2	2	3	2	2	2	2
19	B. Exterde Adolf.	dicséretes	éber	kellő	2	3	2	2	2	2	2	2	2
20	Végh István.	példás	éber	kitartó	3	2	3	2	1	2	2	2	3
21	Rakovszky Géza.	dicséretes	elig éber	kellő	2	2	5	2	1	2	1	1	4
22	Mendelényi Szidor.	dicséretes	éber	kellő	5	3	2	2	1	2	3	2	3
23	Kellner Salamon. <i>heb.</i>	jó	éber	kellő	1	3	3	2	1	3	2	2	2
24	Szabó József.	példás	éber	kitartó	1	3	2	2	2	2	3	3	2
25	Szlatini Ferenc	jó	éber	kitartó	1	3	3	2	1	3	3	2	2
26	Vancsó Gyula.	jó	néha szórak.	eligséges	4	3	3	2	3	2	2	2	2
27	Székrenyessy Béla. <i>h. v.</i>	példás	éber	kellő	1	3	2	2	3	2	2	2	3
28	Fadgyas János. <i>h. v.</i>	dicséretes	elig éber	kellő	2	4	4	2	2	1	2	2	2
29	Krauss Möríc. <i>heb.</i>	jó	éber	kellő	1	3	2	3	1	3	3	2	2
30	Hinka László.	törv.szerü	elig éber	kellő	2	2	4	2	1	5	2	2	3

*) A számok jelentését lásd a sorozat végén.

Helyzeti szám	A tanoncok nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földr. és tört.	Mennyiségtan	Természettan	Bölcsészet
31	Hochhalt Károly. <i>ág. v.</i>	jó	elig éber	kellő	1	4	4	1	2	2	3	3	2
32	Bornemissza Bertalan.	dicséretes	éber	kellő	2	3	3	2	2	3	3	3	3
33	Haas Tivadar.	jó	elig éber	kellő	2	2	4	2	1	4	3	3	4
34	Mihalovics János.	törv.szerü	elig éber	eligséges	3	4	4	2	2	2	4	4	3
35	Niklós László.	dicséretes	éber	kellő	5	2	4	2	2	3	4	5	3
36	Grosz Frigyes	jó	elig éber	kellő	3	3	3	3	3	3	3	4	4
37	Schopf József	törv.szerü	néha szórak.	eligséges	6	3	4	3	2	4	3	2	6
38	Micskei János	dicséretes	éber	kellő	3	3	5	1	3	4	5	5	2
39	Remenyik Zsigmond	jó	elig éber	eligséges	3	2	5	2	3	2	5	5	4
40	Tóth Ferenc	törv.szerü	elig éber	eligséges	3	2	3	2	6	5	3	3	5
41	Eirich Oszkár	jó	néha szórak.	eligséges	4	5	5	2	3	5	3	2	4
42	Dragics Pál	dicséretes	éber	kellő	4	4	5	2	6	3	4	3	3
43	Mihalovics Ödön	törv.szerü	elig éber	eligséges	3	4	5	3	2	4	5	5	3
44	Roller Ernő <i>ág. v.</i>	jó	elig éber	eligséges	1	5	5	4	1	4	4	4	4
45	Belánszky-Demkó Géza	jó	elig éber	kellő	2	4	5	3	3	4	5	5	3
46	Vörösmarti Béla	jó	elig éber	eligséges	3	3	6	3	4	2	5	5	3
47	Járdek Géza	dicséretes	elig éber	eligséges	5	5	5	3	3	4	5	5	3
48	Jeszzenszky Ferenc	jó	néha szórak.	változó	6	4	5	3	6	4	3	3	5
49	Moravcsik György	jó	elig éber	eligséges	4	5	5	3	4	3	5	5	4
50	Hüvös Károly	jó	elig éber	eligséges	4	4	5	3	3	6	4	5	6
51	Tollee Antal	jó	néha szórak.	eligséges	6	4	6	3	6	5	5	5	4
52	Morgenstern Károly <i>héb.</i>	törv.szerü	gyakr. szór.	változó	1	5	5	3	5	5	5	5	6

Kimaradtak.

Érkövi Ete
Kapci Kálmán *h. v.*

VI. Osztály.

Helyzeti szám	A tanoncok nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Tört. és földr.	Mennyiségtan	Természetrajz	Bölcsészet
<i>Kitűnők.</i>													
1	Fekete Nándor	példás	feszlüt	önmun kás	1	2	1	1	2	1	1	1	1
2	Kaprinai Endre	dicséretes	feszlüt	kitartó	1	2	2	1	1	1	1	1	1
3	Daróci István	dicséretes	feszlüt	kitartó	1	2	2	2	1	1	1	1	1
4	Rudi Nándor	dicséretes	feszlüt	kitartó	1	2	1	1	2	2	1	2	2
5	Zöllner Károly	dicséretes	feszlüt	kitartó	1	2	2	1	2	1	1	2	2

V. Osztály.

Helyzeti szám	A tanoncok nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földr. és tört.	Mennyiségtan	Természettan	Természettan
<i>Kitűnők.</i>													
1	Nádaskai Gyula	példás	feszült	önmunkás	1	2	1	1	1	1	1	1	1
2	Hajts János	dicséretes	éber	önmunkás	1	2	1	1	1	1	1	2	1
3	Halász Orbán <i>h. v.</i>	példás	éber	önmunkás	1	2	1	1	2	1	1	1	1
<i>I. rendűek.</i>													
4	Reinholz Károly	dicséretes	éber	kitartó	2	3	2	1	2	2	1	1	1
5	Flór Gyula	dicséretes	éber	kitartó	1	4	2	2	1	1	2	1	1
6	Székrenyesi Lajos <i>h. v.</i>	dicséretes	elig éber	kellő	1	3	2	3	2	2	2	1	1
7	Fajth János	jó	elig éber	kellő	2	3	2	3	2	2	2	1	2
8	B. Huszár Imre	dicséretes	éber	önmunkás	3	3	3	2	1	2	2	2	2
9	Stauber Albert <i>héb.</i>	törv.szerü	elig éber	eligséges	1	3	4	3	2	2	1	1	1
10	Hajts Károly	jó	elig éber	kellő	1	3	2	2	2	2	2	3	2
11	Hirschfeld Lajos <i>héb.</i>	törv.szerü	elig éber	kellő	1	3	2	2	2	3	2	3	2
12	Kovács Gyula	jó	éber	kellő	1	3	4	1	2	2	3	3	2
13	Eckl János	dicséretes	elig éber	eligséges	1	4	4	2	2	2	4	1	1
14	Rada Béla	jó	éber	kellő	1	4	4	2	3	2	2	2	1
15	B. Balassa István	törv.szerü	néha szórak.	eligséges	2	6	5	2	1	2	2	1	1
16	Kaufmann Lipót <i>héb.</i>	jó	elig éber	kellő	1	4	4	3	2	2	1	2	2
17	Klein Adolf <i>héb.</i>	jó	elig éber	kellő	1	4	3	2	1	2	4	3	2
18	Heitzmann Gyula	dicséretes	éber	kellő	2	4	3	1	2	2	3	5	2
19	Knausz Boldizsár	dicséretes	elig éber	kellő	4	4	3	2	4	2	2	2	3
20	Kaján Géza	törv.szerü	elig éber	eligséges	3	3	3	2	2	3	4	2	4
21	Nádaskai Réla	dicséretes	éber	kellő	4	4	4	2	4	4	3	2	2
22	Szentpéteri József	jó	elig éber	eligséges	5	4	4	3	4	2	2	2	2
23	Steiner Antal <i>héb.</i>	törv.szerü	elig éber	eligséges	1	4	4	4	2	2	3	2	2
24	Musztec János <i>n. e. g.</i>	jó	elig éber	kellő	1	4	3	3	2	2	4	4	2
25	Rakovszky István	dicséretes	elig éber	eligséges	2	4	4	2	2	3	3	5	2
26	Horvát Sándor	dicséretes	elig éber	eligséges	2	4	5	3	3	3	1	3	3
27	Pető János	jó	elig éber	kellő	3	5	4	2	2	2	4	4	2
28	Simoncsics Béla	törv.szerü	szórakozott	változó	4	5	5	2	2	2	4	3	2
29	B. Puteáni Géza	jó	elig éber	eligséges	5	4	3	3	3	4	5	2	4
30	Visznecki János	dicséretes	elig éber	eligséges	2	5	3	3	3	2	4	6	5
31	Szemző László	jó	elig éber	eligséges	3	3	2	3	2	2	4	6	5
32	Morgenstern Sándor <i>héb.</i>	jó	elig éber	eligséges	1	4	4	2	1	3	6	4	3
33	Baranyai István	törv.szerü	szinleges	változó	3	6	5	3	3	4	2	3	2
34	Halász Tivadar <i>h. v.</i>	dicséretes	éber	kellő	1	4	6	3	2	2	3	5	3
35	Bálint Mihály	jó	elig éber	eligséges	1	4	4	1	3	4	4	5	4
36	Schlesinger Adolf <i>héb.</i>	jó	szinleges	eligséges	1	5	6	2	2	6	3	3	3
37	Heuduska József <i>héb.</i>	törv.szerü	szinleges	eligséges	1	5	4	4	3	3	2	4	5
38	Bernolák Sándor	törv.szerü	néha szórak.	változó	1	3	4	2	3	6	4	6	3
39	Lukinics István	törv.szerü	többsz. szór.	eligséges	3	5	5	4	2	5	6	2	3
40	G. Keglevics Gábor	jó	elig éber	eligséges	5	5	4	4	4	5	5	3	3
41	G. Keglevics György	jó	elig éber	eligséges	6	6	5	3	4	5	4	2	4
42	Bischoff Győző	törv.szerü	szórakozott	változó	6	6	6	2	2	5	6	5	2
43	Glaszer Aurél	törv.szerü	szinleges	változó	4	4	5	4	3	5	5	5	4

Helyzeti szám	A tanoncok nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Görög nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Földr. és tört.	Mennyiségtan	Természetrajz	Természettan
44	Szévald Móric	jó	néha szórak.	változó	6	5	6	2	2	5	6	4	5
45	Nónai Győző	törv.szerű	többsz. szór.	változó	2	5	6	4	5	3	4	4	5
46	Gerendai László <i>h. v.</i>	törv.szerű	szórakozott	változó	2	6	6	4	2	4	5	5	4
47	Ordódi Vilmos	jó	elíg éber	változó	5	6	6	4	4	6	3	5	3
48	Szénási Mihály	jó	néha szórak.	változó	5	4	6	4	6	5	5	3	4
49	B. Vay Aladár	törv.szerű	szórakozott	változó	6	6	6	5	3	6	6	6	2
50	Dániel Imre	törv.szerű	szórakozott	változó	6	6	5	4	3	6	6	6	5
51	Manó Szilárd <i>n. e. g.</i>	törv.szerű	néha szórak.	változó	1	6	6	6	5	4	6	5	5
<i>II. rendűek:</i>													
52	Lombai Ferenc	jó	néha szórak.	n. eligséges	2	7	5	5	3	3	4	3	2
53	Vida Jenő	jó	szórakozott	n. eligséges	6	7	6	4	3	5	6	2	5
54	Maszanek Rezső	törv.szerű	szórakozott	n. eligséges	6	7	6	5	3	6	6	3	3
55	Mányai György	törv.szerű	színleges	n. eligséges	2	7	6	4	5	6	7	2	3
56	Noszlopy Emil	törv.szerű	szórakozott	n. eligséges	6	7	6	5	4	4	7	4	5
57	Daróci Zsiga	törv.szerű	szórakozott	n. eligséges	6	6	7	5	4	7	6	6	5
58	Nyiri Aladár	törv.szerű	szórakozott	n. eligséges	5	7	6	3	3	7	7	6	5
59	Polyák László	jó	szórakozott	n. eligséges	6	7	7	4	5	7	6	6	5
<i>Betegség miatt a tanodából kiléptek:</i>													
B. Eötvös Lórant													
Geiselhardt Márton													
Kis Lajos													
<i>Kimaradtak:</i>													
Molnár Sándor													
Novák Ferenc													
Révai Miklós													
Trebitsch József <i>heb.</i>													
Záhonyi Gyula													

IV. Osztály.

<i>Kitűnők.</i>					Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Mennyiségtan	Természetrajz	Természettan	Szépíráás
1	Csávosi Béla	példás	feszült	önmunkás	1	1	1	1	1	1	1	1	2
2	Boldizsár Benedek	példás	éber	kitartó	1	1	1	1	1	1	1	1	2
3	Récei Imre	dicséretes	feszült	önmunkás	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	Szathmáry Kálmán	dicséretes	éber	kitartó	1	1	1	1	1	1	1	1	2
5	Tasner Dénes	példás	feszült	kitartó	1	1	1	1	1	1	2	1	2
6	Vörösmarti János	példás	éber	kitartó	1	2	1	2	1	1	1	1	1
7	Pesti József	példás	éber	kitartó	1	1	1	2	1	2	2	2	2
8	Radakovics László	dicséretes	éber	kitartó	1	2	1	2	1	2	1	2	4
9	Fejér István	dicséretes	éber	állandó	2	1	1	2	1	2	2	2	2
10	Naisz Gyula	dicséretes	éber	kitartó	1	2	1	1	1	2	2	2	2
11	Reiszig Ede	dicséretes	éber	kellő	2	2	1	2	2	2	2	2	2

Helyzei szám	A tanoncok nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom									
					Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Német nyelv	Történelem	Mennyiségtan	Természettan	Természettan	Szíptás.
I. rendűek.													
12	Hausner Károly	dicséretes	éber	kellő	1	3	2	2	2	2	2	2	3
13	Szalai Pál	dicséretes	éber	kellő	1	3	1	3	1	3	2	2	3
14	Müller Kálmán	dicséretes	éber	kellő	2	3	1	4	2	3	2	2	
15	Blaske József	dicséretes	éber	kellő	1	3	3	1	2	3	2	3	4
16	Kis Károly	dicséretes	éber	kellő	1	4	4	3	1	2	2	2	1
17	Travnyik Béla	dicséretes	elig éber	eligséges	1	4	2	3	2	3	2	2	3
18	Tóth András	dicséretes	éber	kellő	1	5	3	2	1	3	2	2	1
19	Pongrác Sándor	dicséretes	éber	kellő	2	5	3	3	1	3	2	2	3
20	Sámuel Ferenc	példás	éber	kellő	1	5	4	2	1	3	2	2	1
21	Avéd Jakab	jó	elig éber	eligséges	2	3	3	2	3	2	4	2	2
22	Kálmán Imre	jó	éber	hanyagló	1	5	3	1	2	3	3	3	2
23	Mendelényi Gyula	jó	elig éber	eligséges	2	4	4	2	2	3	3	2	1
24	Göc János	dicséretes	éber	kellő	1	4	3	3	2	5	3	3	4
25	Stromajer Henrik	jó	elig éber	eligséges	1	4	3	2	3	4	4	3	1
26	Szabó József	jó	elig éber	eligséges	2	6	5	4	2	4	2	2	3
27	Fásler Ferenc	jó	elig éber	eligséges	2	6	5	4	3	4	2	2	3
28	Emei Kálmán	törv.szerü	szórakozott	öszt. váró	2	6	5	4	2	6	4	6	3
29	Kis Aladár	jó	elig éber	eligséges	3	5	4	5	2	3	4	4	4
30	Deutsch Henrik <i>héb.</i>	jó	elig éber	változó	2	6	5	4	2	3	4	3	4
31	Sztankovánszky János	törv.szerü	szórakozott	öszt. váró	4	5	4	4	4	4	4	3	4
32	Mandel Sámuel <i>héb.</i>	dicséretes	elig éber	eligséges	1	6	5	5	3	4	3	3	3
33	Beregszászi Gyula	jó	elig éber	eligséges	2	5	5	4	3	4	5	4	3
34	Granichstädten Ernő <i>héb.</i>	jó	elig éber	eligséges	2	6	6	3	3	4	5	3	3
35	Bagonyi Adolf	jó	elig éber	eligséges	3	6	5	4	3	4	5	4	2
36	B. Tomassics László	törv.szerü	színleges	eligséges	2	6	6	5	2	5	4	4	3
37	Sali József	jó	színleges	változó	3	6	5	5	4	4	4	4	3
38	Gassner Károly <i>héb.</i>	jó	elig éber	eligséges	2	5	4	4	5	4	5	5	2
39	Balácsi Gyula	jó	színleges	változó	2	5	4	6	3	5	5	5	4
40	Biermann Samu <i>héb.</i>	jó	elig éber	eligséges	2	6	5	5	4	6	5	4	3
41	Jezovics Kornél	jó	szórakozott	változó	4	6	5	5	4	6	4	4	4
42	Rosenzweig Sándor <i>héb.</i>	jó	elig éber	eligséges	2	6	6	4	4	5	5	4	4
43	Ajtai Gyula	jó	színleges	eligséges	2	5	4	5	4	6	5	5	4
44	Keszler József <i>héb.</i>	törv.szerü	kevésb éber	változó	1	6	5	5	4	5	5	4	3
45	Landau Imre	jó	színleges	eligséges	5	6	5	4	5	6	6	6	3
II. rendűek.													
46	Polyák Miklós	törv.szerü	színleges	n. eligséges	4	6	6	6	6	6	7	5	3
47	Huszka Dezső	jó	szórakozott	n. eligséges	3	7	5	6	4	7	6	4	4
48	Mandel Pál <i>héb.</i>	jó	színleges	n. eligséges	1	6	6	5	6	7	7	6	3
49	Rigler László	jó	szórakozott	n. eligséges	4	7	5	5	6	7	5	6	4
Betegek.													
Kún Mihály <i>héb.</i>													
Polgár Pál <i>helv. v.</i>													
Magántanulásra													
léptek:													
Orzovenszky Károly													
Halász Olivér <i>h. v.</i>													

III. Osztály.

Helyzeti szám	A tanoncok nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Földrajz	Történelem	Számítan	Természettan	Szép-írás
<i>Kitűnők.</i>												
1	Tálasi Árpád	példás	éber	önmunkás	1	1	1	1	1	1	1	1
2	B. Balassa Sándor	dicséretes	éber	kitartó	1	1	1	1	1	1	1	3
3	Ramsperger János	példás	éber	kitartó	1	1	1	1	1	1	1	3
4	Vörösmarti Géza	példás	éber	kitartó	1	1	1	1	1	1	1	1
5	Kohn József <i>héb.</i>	dicséretes	éber	kitartó	1	1	1	1	1	1	1	1
6	Haberhauer János	jó	éber	kellő	1	1	2	1	1	1	1	1
7	Stern Adolf <i>héb.</i>	dicséretes	éber	kitartó	1	1	2	1	1	1	1	3
8	Szekrényesi Árpád <i>h. v.</i>	példás	éber	kitartó	1	1	1	1	1	2	1	3
9	Bohus János	dicséretes	elig éber	kellő	1	1	2	1	1	2	1	3
10	Járai Benő	jó	éber	kitartó	1	1	1	1	1	2	2	1
11	Scitóvszky János	példás	éber	kellő	1	1	2	1	1	2	1	3
12	Gábler Lajos	példás	éber	kitartó	1	2	1	1	1	2	2	2
13	Schimmer Ödön <i>ism.</i>	jó	éber	kellő	1	1	2	2	1	2	1	2
14	Cakó György	jó	éber	kitartó	1	2	2	1	1	2	1	2
15	Görgei Gyula <i>h. v.</i>	dicséretes	éber	kellő	1	2	1	1	2	2	1	3
16	Szekeres Miklós	dicséretes	éber	kitartó	1	2	1	2	1	2	2	3
17	Schmid Gyula	jó	éber	kellő	1	2	2	2	1	2	2	3
18	Csaszný Valér	dicséretes	elig éber	kellő	1	2	2	2	1	2	2	3
19	Ibi Dezső	jó	elig éber	kellő	1	2	2	1	2	2	2	1
20	Rada Géza	jó	elig éber	kellő	1	2	2	2	2	2	2	4
<i>I. rentűek.</i>												
21	Brezlicska Károly	jó	éber	kellő	1	2	3	2	1	1	2	2
22	Miske Géza	dicséretes	éber	kellő	1	2	2	1	1	3	2	2
23	Kerégyártó Árpád	dicséretes	éber	kellő	2	2	2	2	1	3	2	3
24	Reiter Ferenc	jó	elig éber	kellő	1	3	3	1	1	2	2	3
25	Szadovszky József	jó	elig éber	kellő	1	2	4	1	2	2	1	3
26	Kovács Ernő	példás	éber	kellő	1	2	2	2	1	3	2	4
27	Német Albert	jó	elig éber	eligséges	1	3	3	2	1	3	1	2
28	Safranek Ferenc	jó	elig éber	kellő	1	2	2	3	1	3	2	2
29	Csizmazia Géza	dicséretes	éber	kellő	1	2	3	2	1	3	2	4
30	Rakovszky Aladár	dicséretes	éber	kellő	1	3	3	2	1	2	2	3
31	Ney Aladár	dicséretes	elig éber	eligséges	1	4	3	1	1	3	1	2
32	Kovács István	jó	elig éber	eligséges	1	2	3	2	2	3	2	4
33	Haszlinger János	jó	elig éber	kellő	1	3	2	2	2	3	2	1
34	Mészáros János	jó	elig éber	eligséges	2	3	4	1	1	3	2	4
35	Márki Ottó	dicséretes	elig éber	kellő	1	2	3	2	2	3	2	1
36	Gamperl László	jó	elig éber	eligséges	2	3	4	2	1	3	2	4
37	Dömötör Károly	jó	elig éber	kellő	2	3	3	2	2	4	2	3
38	Zrumecky Ferenc	jó	elig éber	kellő	2	4	2	2	3	4	2	3
39	Sávolt Ignác	jó	elig éber	eligséges	2	4	3	2	2	4	2	4
40	Szabó Imre	jó	elig éber	eligséges	3	4	2	4	2	3	2	3
41	Jakabfi István	jó	elig éber	eligséges	2	3	4	2	2	4	2	3
42	Vecsei Miklós	jó	elig éber	eligséges	2	4	3	3	2	3	2	3
43	Szévald Mihály	jó	elig éber	eligséges	2	3	3	3	2	4	3	3
44	Lombai Imre	példás	éber	kellő	2	4	3	3	2	3	3	2

Helyzeti szám	A tanoncok nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom								
					Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Földrajz	Történelem	Számítan	Természettan	Szép-írás
45	Szenicei János <i>ág. v.</i>	jó	elig éber	kellő	1	3	3	3	2	4	3	3
46	Kovács Gyula	jó	elig éber	eligséges	3	4	3	3	2	4	2	3
47	Szpák Lajos	jó	elig éber	eligséges	2	4	2	3	2	3	5	2
48	Ullmann Sándor <i>héb.</i>	jó	elig éber	eligséges	1	2	3	3	3	5	3	2
49	Avakumovics Emil <i>n. e. g.</i>	jó	elig éber	kellő	1	4	2	3	2	5	4	3
50	Ábrányi Kornél	jó	elig éber	eligséges	3	3	5	3	2	4	3	2
51	Medvecki Zsigmond <i>ism.</i>	jó	elig éber	változó	2	3	5	2	2	5	3	3
52	Gyulányi Lajos	jó	elig éber	eligséges	2	5	5	2	2	5	2	3
53	Véghelyi Lajos <i>h. v.</i>	jó	elig éber	eligséges	2	3	4	3	2	5	4	3
54	Nekula Gyula	jó	elig éber	oszt. váró	2	5	5	2	2	5	3	3
55	B. Fechtig Imre	jó	elig éber	eligséges	3	4	4	3	3	4	4	3
56	Lukinics Gyula	jó	elig éber	eligséges	2	4	4	3	3	5	4	5
57	Amtmann Béla	törv.szerü	szórakozott	változó	3	3	3	4	2	6	6	3
58	Képes Pál <i>héb.</i>	jó	elig éber	eligséges	1	4	5	3	3	6	3	5
59	Grünbaum Henrik <i>héb.</i>	törv.szerü	szinleges	változó	1	5	6	3	3	5	3	3
60	B. Horvát János <i>n. e. g.</i>	törv.szerü	szórakozott	változó	1	4	6	4	2	6	4	5
61	Dezsőfi Emil	dicséretes	szinleges	eligséges	3	5	5	4	4	5	3	4
62	Szantó Gyula <i>ism.</i>	jó	elig éber	változó	2	2	3	6	4	6	5	2
63	Szárnyasi Béla	jó	szórakozott	eligséges	2	4	5	4	4	5	4	3
64	Majer Ákos	törv.szerü	szinleges	oszt. váró	3	5	5	5	3	4	5	3
65	Wener Ede	jó	elig éber	eligséges	2	5	4	4	4	5	5	4
66	Tót Gyula	törv.szerü	szórakozott	változó	4	5	5	3	3	6	5	3
67	Szénási Sándor	jó	szórakozott	eligséges	3	5	5	5	4	5	5	3
68	Konkoli Elemér	törv.szerü	szinleges	oszt. váró	3	5	6	3	4	6	5	3
69	Galbavi Nándor	n. m. törvsz.	szórakozott	oszt. váró	3	4	6	5	4	6	5	3
70	Felei Imre	törv.szerü	szórakozott	oszt. váró	3	5	6	5	3	6	6	5
71	Rimanóci Géza	jó	szórakozott	oszt. váró	5	5	5	6	5	6	4	4
72	Till Nándor	törv.szerü	szórakozott	oszt. váró	2	5	6	5	4	6	5	3
73	Nizsalovszky Lajos	jó	szinleges	oszt. váró	3	6	5	4	5	6	6	2
74	Hudomel József	jó	elig éber	változó	3	5	6	5	5	6	6	5
75	Müller József	jó	szinleges	eligséges	4	6	6	5	5	6	5	4
II. rándüek.												
76	Lüsztl Adolf	n. m. törvsz.	szinleges	n. eligséges	3	7	6	5	4	6	6	4
77	Baranyi Géza	törv.szerü	szórakozott	n. eligséges	3	7	7	5	5	6	5	4
78	Horovic Lajos <i>héb.</i>	törv.szerü	szórakozott	n. eligséges	1	7	7	5	6	6	6	3
Magán tanulásra mentek.												
Ábrányi Emil												
Viland Géza												

II. Osztály.

Helyzeti szám	A tanoncok nevei	Erkölesei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Földrajz	Számtan	Szépírá
<i>Kitünők.</i>										
1	Bubla Ferenc	példás	feszült	önmunkás	1	1	1	1	1	4
2	Glac Ferenc	példás	feszült	önmunkás	1	1	1	1	1	4
3	Péterfi Jenő	példás	feszült	önmunkás	1	1	1	1	2	4
4	Wehler István <i>ág. v.</i>	dicséretes	éber	kitartó	1	2	1	1	2	1
5	Zabák Kálmán	példás	éber	kitartó	1	2	2	1	1	4
6	Ekkert József	dicséretes	éber	kitartó	1	2	2	1	1	1
7	Ságodi Béla	dicséretes	éber	kitartó	1	2	1	1	2	2
8	Hindy Géza	dicséretes	éber	kitartó	1	2	2	2	2	4
9	Udvardi Kálmán	példás	éber	kitartó	1	2	2	2	2	1
10	Göc Géza	dicséretes	éber	kitartó	1	2	2	2	2	1
11	Deák József	jó	éber	kitartó	1	2	2	2	2	3
12	Májvald József	jó	éber	kitartó	1	2	2	2	2	2
13	Bránik Kálmán	dicséretes	éber	kitartó	1	2	2	2	2	3
14	Gárdos István	dicséretes	éber	kitartó	1	2	2	2	2	4
15	Hervég Géza	jó	éber	kitartó	1	2	2	2	2	1
<i>I. rendűek.</i>										
16	Fuchs Miksa <i>héb.</i>	dicséretes	éber	kellő	1	2	3	2	2	2
17	Havas György	jó	elig éber	változó	1	2	3	3	2	1
18	Halbauer Árpád	dicséretes	éber	kellő	1	3	2	2	3	3
19	Gruber Ferenc	jó	éber	eligséges	3	2	3	3	3	1
20	Ullmann Pál <i>héb.</i>	jó	elig éber	kellő	1	3	3	3	3	1
21	Érkövi Kálmán	dicséretes	éber	eligséges	1	3	3	3	3	3
22	Lednický Márton	dicséretes	éber	eligséges	2	3	3	3	3	4
23	Hirt Gyula	törv.szerű	elig éber	eligséges	2	3	3	3	3	3
24	Matlaszkovszky István	jó	éber	kellő	2	3	3	3	4	2
25	Samu Máté	jó	éber	kellő	2	4	3	3	3	5
26	Jakabfi Imre	jó	éber	eligséges	1	4	3	3	3	3
27	Somoskői Pál	dicséretes	éber	eligséges	1	3	3	3	4	3
28	Granichstätten Emil <i>héb.</i>	jó	éber	eligséges	2	3	3	3	4	3
29	Leineter János	jó	éber	kellő	2	4	3	3	4	3
30	Vosics Ferenc	dicséretes	elig éber	kellő	2	4	3	3	4	4
31	Gralovics Antal	jó	elig éber	eligséges	2	4	3	3	4	3
32	Vogl Gyula	dicséretes	elig éber	eligséges	1	4	4	3	4	1
33	Markus József	jó	elig éber	eligséges	2	4	3	4	4	3
34	Berkes Imre	jó	elig éber	eligséges	2	4	4	4	3	3
35	Lukács Imre	dicséretes	elig éber	eligséges	2	4	4	3	4	3
36	Takács Vazul	jó	elig éber	eligséges	3	4	4	3	4	4
37	Pessl Béla <i>héb.</i>	jó	elig éber	eligséges	1	4	4	3	4	5
38	Gamperl Alajos	jó	elig éber	változó	2	4	4	3	4	4
39	Neugebauer József	dicséretes	elig éber	eligséges	3	4	4	3	4	3
40	Lechner Károly	dicséretes	elig éber	eligséges	1	4	4	4	4	3
41	Szabó Béla	jó	elig éber	eligséges	2	4	4	4	4	4
42	Zlathényi Béla	jó	elig éber	eligséges	2	4	4	4	4	4

Helyzeti szám	A tanoncok nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Földrajz	Számítan	Szépírá
43	Fuchs Arnold <i>héb.</i>	jó	elíg éber	eligséges	1	4	5	4	3	4
44	Ungvári Károly	jó	elíg éber	változó	1	5	4	4	3	3
45	Horváth Ignác	jó	elíg éber	változó	1	5	4	4	3	4
46	Karaba Ede	jó	szórakozott	változó	1	5	4	4	4	3
47	Lipthay Károly	jó	elíg éber	változó	2	5	4	4	4	4
48	Kis Ignác	jó	elíg éber	eligséges	3	5	4	4	4	1
49	Steiner József <i>héb.</i>	jó	elíg éber	változó	1	5	4	4	4	3
50	Ágoston Béla	jó	szórakozott	ösz. váró	4	5	4	4	4	5
51	Juventius Antal	jó	színleges	ösz. váró	2	6	4	4	3	3
52	Högl Sándor	jó	elíg éber	változó	4	5	5	3	4	4
53	Millai Ede	jó	elíg éber	eligséges	1	5	5	4	4	1
54	Surina Károly	jó	elíg éber	eligséges	2	5	5	4	4	5
55	Érdi Kálmán	jó	színleges	ösz. váró	2	5	5	4	4	4
56	Müncb Vilmos	jó	elíg éber	eligséges	2	5	5	4	4	2
57	Haris Gyula	dicséretes	elíg éber	eligséges	3	5	4	4	5	3
58	Vég Adorján <i>h. v.</i>	jó	elíg éber	eligséges	3	5	4	4	5	4
59	Baumann Mór <i>héb.</i>	törv.szerű	szórakozott	változó	2	5	5	4	4	3
60	Tolnai Reginald	jó	szórakozott	változó	4	5	4	4	6	5
61	Jungfer Lajos	jó	elíg éber	változó	3	5	5	4	5	5
62	Vicenik Antal	jó	színleges	változó	2	5	5	5	5	2
63	Krompek József	jó	színleges	hanyatló	2	5	5	4	6	4
64	Nobilis Sándor	jó	színleges	ösz. váró	5	5	5	5	5	3
65	Wachtel Károly	jó	szórakozott	ösz. váró	5	6	5	5	4	1
66	Szpolarics Lajos	jó	elíg éber	változó	3	6	5	5	5	4
67	Balázs István	jó	színleges	változó	4	6	5	5	5	4
68	Fetter György	jó	színleges	ösz. váró	3	6	6	5	5	3
69	Krupinszky Antal	törv.szerű	szórakozott	hanyatló	4	6	6	5	5	3
70	Henszler László	jó	színleges	ösz. váró	5	6	6	5	5	4
71	Szajbéli Árpád	jó	színleges	ösz. váró	5	6	6	5	5	3
72	Vachott Károly <i>ág. v.</i>	jó	színleges	ösz. váró	1	6	5	6	6	4
73	Bakos Gyula	jó	színleges	hanyatló	2	6	6	5	6	4
74	Mihalkovics Tivadar	törv.szerű	szórakozott	hanyatló	3	6	6	5	6	2
75	Wiener Kálmán	jó	színleges	ösz. váró	3	6	6	5	6	5
76	Freihelt Jusztin	jó	színleges	ösz. váró	3	6	6	5	6	5
77	Konkoly Jenő <i>h. v.</i>	jó	színleges	ösz. váró	3	6	6	5	6	3
78	Dollinger Gyula	jó	színleges	ösz. váró	3	6	6	5	6	3
79	Szeidl Antal	jó	szórakozott	ösz. váró	4	6	6	5	6	3
80	Frankl Lajos <i>héb.</i>	jó	szórakozott	ösz. váró	5	6	6	5	6	3
81	Balázs János	jó	szórakozott	ösz. váró	4	6	6	5	6	4
82	Werner János	jó	színleges	hanyatló	4	6	6	5	6	5
83	Záhonyi Lajos	törv.szerű	szórakozott	ösz. váró	5	6	6	5	6	5
84	Brosch Károly	jó	szórakozott	ösz. váró	5	6	6	5	6	3
II. rendűek.										
85	Konkoli Károly	jó	szórakozott	n. eligséges	3	7	6	5	5	5
86	Sztraka György	jó	színleges	n. eligséges	4	7	6	5	5	3
87	Helfenstein János	törv.szerű	szórakozott	n. eligséges	2	7	6	5	6	2
88	Szilágyi Emil	jó	szórakozott	n. eligséges	5	7	6	5	6	4

Helyzeti szám	A tanoncok nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Földrajz	Számítan	Szépírás
89	Vágó Zsigmond	jó	szórakozott	n. elégséges	6	7	6	5	6	3
90	Hoffmann Hugó	törv.szerű	szórakozott	n. elégséges	3	7	6	6	6	5
91	Mann József	jó	színelges	n. elégséges	4	7	6	6	6	4
92	Stern Vilmos <i>heb.</i>	jó	szórakozott	n. elégséges	1	7	6	6	6	3
93	Leoff Antal	jó	szórakozott	n. elégséges	5	7	6	5	7	3
94	Mócsár Elek	jó	színelges	n. elégséges	6	7	6	5	7	5
95	Német Béla	jó	szórakozott	n. elégséges	4	7	6	6	7	4
	<i>Mag.tanulásra mentek:</i>									
	B. Amelin Aladár									
	Bogisics László									
	Polgár József									
	Román József									
	Szeles Zsigmond									
	Takácsi Ignác									
	<i>Kimaradtak:</i>									
	Kis Tamás									
	Lippert Antal									
	Nagy Lajos									
	Paulovics János									
	Uhlár József									
	<i>Beteg:</i>									
	Günczl József									

I. Osztály.

	<i>Kitűnők.</i>									
1	Csausz István	példás	feszült	kitartó	1	1	2	1	1	4
2	László István	példás	feszült	önmunkás	1	1	1	1	2	1
3	G. Almási Kálmán	dicséretes	éber	kitartó	1	2	1	1	2	1
4	Thoma Béla	dicséretes	feszült	kitartó	1	1	2	1	1	1
5	Nobl Károly <i>héber.</i>	jó	éber	önmunkás	1	2	1	1	1	1
6	Erkel Lajos	dicséretes	éber	kitartó	1	1	2	2	2	1
7	Hegyesi László	dicséretes	éber	ernyedellen	1	1	2	2	2	1
8	Ruhmann Gyula <i>heb.</i>	jó	éber	kitartó	1	2	2	1	2	4
9	G. Hugonnai Béla	példás	éber	ernyedellen	1	2	2	1	2	3
10	Gold Lipót <i>heb.</i>	dicséretes	éber	kitartó	1	2	2	1	2	1
11	Gyagyovszki Endre	jó	éber	kitartó	2	2	2	2	2	2
12	Rác Károly	dicséretes	éber	kitartó	2	2	2	1	2	2
13	Grünhut Bertalan <i>heb.</i>	dicséretes	éber	kitartó	1	2	2	2	2	5
	<i>I. rendűek.</i>									
14	Bálintfi Endre	példás	éber	kitartó	2	3	1	1	2	2
15	Fülep Kálmán	jó	éber	eligséges	2	2	2	2	4	1
16	Praznovszky Géza	dicséretes	éber	változó	2	4	2	3	1	2
17	Szluha István	dicséretes	elíg éber	eligséges	1	3	2	2	4	3
18	Bischoff Emil	jó	elíg éber	eligséges	2	4	2	2	2	3

Helyzeti szám	A lanoncok nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Földrajz	Meenyiségtan	Szépíráás
19	Spéc Ferenc <i>ism.</i>	dicséretes	elig éber	eligséges	1	2	3	2	4	2
20	Weiszberger Miklós <i>heb.</i>	jó	elig éber	eligséges	1	3	2	2	4	3
21	Wiener Sándor	dicséretes	elig éber	változó	1	5	3	2	2	5
22	Popovics Emil <i>n. e. g.</i>	dicséretes	éber	eligséges	1	2	5	2	3	3
23	Lednický Péter	dicséretes	elig éber	eligséges	2	3	2	5	2	3
24	Piller Ferenc	jó	elig éber	változó	2	3	2	2	5	3
25	Büchler Simon <i>heb.</i>	dicséretes	éber	eligséges	2	3	2	3	4	3
26	Kacskovics Jenő	dicséretes	éber	eligséges	1	5	3	3	2	2
27	Hajnik Béla	jó	elig éber	eligséges	1	4	2	3	5	3
28	Morlin Imre	jó	elig éber	változó	1	5	2	2	5	2
29	Vitti Ferenc	törv.szerű	elig éber	eligséges	2	5	2	3	3	3
30	Suhajda István	dicséretes	elig éber	változó	2	4	2	3	5	3
31	Nagy Jenő	jó	elig éber	eligséges	5	4	2	5	3	5
32	Ivanovics Béla	jó	éber	eligséges	2	5	4	3	2	4
33	Már Béla	dicséretes	éber	eligséges	1	4	2	3	5	4
34	Stern Tivadar <i>heb.</i>	dicséretes	elig éber	változó	1	6	2	2	4	3
35	Raisz Aladár	dicséretes	elig éber	változó	2	5	2	3	5	4
36	Porteller Tivadar	jó	elig éber	eligséges	2	5	3	4	3	4
37	Leither József <i>ism.</i>	jó	elig éber	kellő	2	5	2	6	2	4
38	Nics Agoston	jó	éber	eligséges	3	3	3	5	4	2
39	Eller Ferenc	dicséretes	éber	eligséges	2	5	3	4	3	3
40	Fogarasi Vazul <i>n. e. g.</i>	jó	elig éber	eligséges	1	5	2	3	6	3
41	Ábrányi Lajos	dicséretes	éber	eligséges	2	4	4	3	5	2
42	Szemerédi László	dicséretes	elig éber	eligséges	2	6	3	4	2	2
43	Kovalszky Ferenc	jó	elig éber	eligséges	1	4	2	3	5	3
44	Rohonci László	jó	elig éber	változó	2	6	2	3	5	2
45	Zippernovszky Károly	jó	elig éber	eligséges	3	4	4	5	4	2
46	Jurasek Aladár	dicséretes	éber	kellő	2	4	3	4	6	4
47	Vadas Károly	jó	elig éber	eligséges	2	5	2	5	5	4
48	Hölzl Jakab <i>ism.</i>	dicséretes	éber	eligséges	2	5	3	4	5	4
49	Visnya József <i>n. e. g.</i>	jó	elig éber	változó	1	6	3	2	6	4
50	Kirner József	törv.szerű	elig éber	kellő	2	5	3	3	6	5
51	Merényi Lajos	jó	elig éber	eligséges	5	5	5	4	3	4
52	Majer György	jó	elig éber	eligséges	2	5	4	4	5	3
53	Érdi Lajos	jó	elig éber	kellő	2	5	3	4	6	3
54	Hohlfeld Kornél	jó	elig éber	változó	1	5	3	4	6	2
55	Parall Ferenc	dicséretes	elig éber	kellő	3	6	4	4	4	3
56	Spuller József	jó	elig éber	eligséges	3	6	4	4	3	3
57	Buchwald Ödön	dicséretes	elig éber	eligséges	4	5	6	4	4	2
58	Ordódi Lajos	jó	elig éber	kellő	2	6	5	4	4	4
59	Firtinger Jakab	jó	elig éber	kellő	2	5	5	4	5	3
60	Knopp József	törv.szerű	szórakozott	változó	1	6	5	4	4	5
61	Zett János	dicséretes	elig éber	eligséges	2	6	3	5	5	2
62	Szallopek Miklós	jó	elig éber	kellő	3	5	5	4	5	3
63	Kölber Agoston	jó	elig éber	változó	5	6	4	5	5	4
64	Ordódi Pál	dicséretes	elig éber	változó	3	6	4	5	5	3
65	Hoblik Aladár	törv.szerű	elig éber	változó	4	5	5	4	6	4
66	Csillag Kálmán <i>heb.</i>	jó	elig éber	eligséges	5	3	5	6	6	3
67	Rohonci Gedcon	jó	elig éber	kellő	4	6	3	5	6	2

Helyzeti szám	A tanoncok nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Szép-írás
68	Szabó Lajos	jó	elig éber	eligséges	4	5	5	4	6	2
69	Svercsig Antal	dicséretes	színleges	kellő	3	6	5	4	5	4
70	Góth János <i>héb.</i>	jó	elig éber	eligséges	2	5	5	5	5	4
71	Szántó Béla	jó	szórakozott	változó	2	6	5	4	5	3
72	Taricky Ferenc	dicséretes	elig éber	kellő	4	6	4	5	5	2
73	Winter József	jó	színleges	változó	5	6	5	5	4	3
74	Szabó Gracián	jó	elig éber	eligséges	5	5	4	5	6	4
75	Friedrich Jenő	jó	elig éber	változó	3	6	5	4	6	4
76	Schwendtner Sándor	jó	színleges	kellő	4	6	4	5	6	4
77	Zimányi József	jó	színleges	kellő	2	5	5	5	6	1
78	Csicsmáncsi Lajos	törv.szerű	szórakozott	változó	5	6	5	4	6	1
79	Ezer János	jó	elig éber	változó	3	6	6	3	6	4
80	Bauernfeind Nándor	dicséretes	elig éber	eligséges	6	6	5	6	3	4
81	Medrei Géza	törv.szerű	szórakozott	változó	1	6	6	5	5	4
82	Szitányi Károly	jó	szórakozott	kellő	5	6	5	6	5	3
83	Román Tivadar	dicséretes	színleges	kellő	4	6	5	5	5	2
84	Grimm Gábor	jó	szórakozott	eligséges	5	6	5	6	6	4
85	Biró Gyula	jó	elig éber	változó	3	5	6	5	6	4
86	Szalacsi László <i>helo. v.</i>	jó	szórakozott	hanyatló	6	6	5	6	6	4
87	Dániel János <i>ism.</i>	törv.szerű	elig éber	eligséges	4	6	5	5	6	5
88	Jusic Károly	dicséretes	elig éber	változó	5	6	5	6	5	3
89	Popovics József <i>n. e. g.</i>	jó	elig éber	kellő	1	6	6	5	6	4
90	Hoblik Dezső	törv.szerű	szórakozott	hanyatló	4	6	6	6	6	4
91	Dániel Pál <i>ism.</i>	törv.szerű	szórakozott	ösz. váró	5	6	6	6	6	5
92	Kovács Aristid	dicséretes	elig éber	eligséges	5	6	6	6	6	5
93	Treuer Tivadar <i>héb.</i>	törv.szerű	szórakozott	ösz. váró	6	6	6	5	6	2
94	Fleischhacker Lothár	törv.szerű	szórakozott	hanyatló	6	6	6	6	6	5
95	Vadovics Lajos	törv.szerű	szórakozott	hanyatló	6	6	6	6	6	5
II. rendűek.										
96	Wiederspann Mátyás	jó	színleges	n. eligséges	3	6	4	3	7	5
97	Pillár Lipót	jó	szórakozott	n. eligséges	3	7	6	6	5	3
98	Keresztes József	jó	színleges	n. eligséges	3	7	5	4	5	3
99	Vanyek József	törv.szerű	szórakozott	n. eligséges	7	6	6	5	6	4
100	Sali István	jó	szórakozott	n. eligséges	4	7	3	5	7	3
101	Majer József	dicséretes	szórakozott	n. eligséges	3	7	3	5	7	4
102	Lippert Mihály	törv.szerű	szórakozott	n. eligséges	7	7	5	6	7	3
103	Bolgár Lajos <i>ism.</i>	jó	színleges	n. eligséges	4	7	6	6	7	3
104	Werner Károly	törv.szerű	szórakozott	n. eligséges	4	7	5	7	7	5
105	Bilek Ferenc	jó	szórakozott	n. eligséges	5	7	5	7	7	4
106	Beszékányi Géza	jó	szórakozott	n. eligséges	4	7	6	7	7	4
107	Láng Sándor	törv.szerű	szórakozott	n. eligséges	5	7	5	5	7	3
III. rendűek.										
108	Csiffári Ignác	törv.szerű	szórakozott	n. eligséges	6	8	6	5	7	5
109	Csiszár Zsigmond	jó	szórakozott	n. eligséges	5	7	6	6	8	3

Helyzeti szám.	A tanoncok nevei	Erkölcsei viselet	Figyelem	Szorgalom	Hittan	Latin nyelv	Magyar nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Szépírá.
110	Mittermajer Lajos	törv.szerü	szórakozott	n. eligséges	7	8	7	7	6	4
111	Merényi Gyula	törv.szerü	szórakozott	n. eligséges	6	8	7	6	7	3
112	Kimmel Lajos	nem. törvsz.	szórakozott	n. eligséges	6	8	7	6	7	4
113	Sajerman Lajos	n. m. törvsz.	szórakozott	n. eligséges	7	8	7	6	7	4
114	Guttman Sándor <i>héb.</i>	törv.szerü	szórakozott	n. eligséges	2	8	7	6	7	4
115	Morvai Lajos	törv.szerü	szórakozott	n. eligséges	7	8	7	7	8	5
116	Wiegner Fülöp <i>héb.</i>	n. m. törvsz.	szórakozott	n. eligséges		8	8	8	8	3
	<i>Betegek.</i>									
	B. Amelin Győző Stern Armin <i>héb.</i> Wolfart János									
	<i>Magán tanulásra tértek.</i>									
	Adler Imre Kuppis Szidor Valtai Dezső									
	<i>Kimaradtak.</i>									
	Bodoki Lajos Burghardt Károly Friedmann József <i>héb.</i> Goszleth István Haberhauer Emil Kapfer Lajos Kollonics Lajos Rehák József Schenk Imre Szilágyi Lajos									

Az érdemsorozatban előforduló számok jelentése:

1 = kitűnő; 2 = jeles; 3 = jó; 4 = elig jó; 5 = kieligítő; 6 = kevésbé kieligítő; 7 = csekély;
8 = igen csekély.

A szépírási rovatban 1 = szabályos és szép; 2 = elig szép; 3 = elig szabályos; 4 = kevésbé szabályos; 5 = nem szabályos írást jelent.

Az erkölcsi viselet-, figyelem- és szorgalomban előforduló kurtítások:

törvénysz. = törvényszerű; n. m. törvsz. = nem mindig törvényszerű; öszt. váró = ösztönre váró; nem eligs. = nem eligséges.

 A jövő tanév kezdetéről az igazgatóság a tiszt. közönséget annak idejében hirlapok útján fogja tudósítani.

**A kegyesrendiek pesti nagy-gymnasiumában műéneket, francia nyelvet és rajzot tanuló ifjuságnak
betűrend szerénti sorozata.**

A tanoncok nevei				A tanoncok nevei				A tanoncok nevei			
	Műének	Francia nyelv	Rajz		Műének	Francia nyelv	Rajz		Műének	Francia nyelv	Rajz
B. Amelin Aladár	—	—	3	Hábori Károly	1	—	—	Mányai György	—	7	—
B. Amelin Győző	—	3	3	Hajnik Béla	—	2	4	Maszanek Rezső	3	4	1
B. Balassa István	4	3	5	Halász Orbán	—	1	—	75. Matlaszkovszky M.	—	2	—
B. Balassa Sándor	2	3	4	40. Halász Tivadar	—	bet	—	Mihalkovics Tivadar	2	—	—
5. Balázs József	3	1	—	Haslinger János	2	—	—	Mihalovics János	3	—	—
Baranyai István	—	3	—	Hegyesi László	—	2	1	Mihalovics Ödön	1	—	—
Básti Ignác	4	—	—	Hindy Géza	2	2	—	80. Mittermajer Lajos	—	5	—
Bischoff Emil	—	6	7	Hinka László	3	—	—	Moravcsik György	4	—	—
Bischoff Győző	4	3	7	45. Hirt Gyula	1	—	—	Naisz Gyula	1	—	—
10. Bohus János	2	—	—	Hoblik Dezső	—	7	—	Német Berci	—	3	5
Bubla Ferenc	2	—	—	Hoblik Sándor	—	7	—	Neugebauer József	3	—	—
Buchwald Ödön	—	7	5	Hochhalt Károly	—	3	—	85. Nics Agoston	3	—	—
Burg Lajos	4	—	—	Högl Sándor	3	—	—	Niklós László	—	2	—
Csaszny Valér	—	3	—	50. Hohlfeld Kornél	3	—	2	Nobilis Sándor	3	—	—
15. Csaszny István	—	1	5	Gr. Hugonnai Béla	—	4	6	Nónai Győző	2	7	—
Csávosi Béla	3	1	3	Ibi Dezső	3	—	—	Pechata Endre	3	—	—
Cseke Kálmán	4	—	—	Jakabfi István	—	2	5	90. Pessl Béla	—	—	3
Dollinger Gyula	—	—	4	Járai Benő	2	—	—	Pető János	—	1	3
Érdi Kálmán	—	—	1	55. Jezovics Kornél	—	—	2	Praznovszky Géza	2	—	—
20. Érdi Lajos	—	—	2	Jungfer Lajos	5	—	—	Pillár Lipót	3	—	3
Érkövi Tivadar	4	—	—	Kacs Kovics Jenő	—	—	2	Piróth Károly	—	1	—
Fehér István	—	3	2	Kis Ignác	—	—	2	95. Rada Béla	1	—	—
Ferenci Sándor	—	3	—	Kovács Aristid	—	—	2	Rada Géza	2	—	—
Firtinger Jakab	—	—	2	60. Kovács István	4	—	—	Récei Imre	2	1	1
25. Fitos Gyula	3	—	—	Kölber Agoston	—	—	4	Reinholz Károly	—	1	—
Fogarasi Vazul	4	—	2	László Zsiga	—	1	—	Rohonci Gedeon	—	7	3
Freiheit Justín	4	4	—	Lednicki Péter	—	3	2	100. Rohonci Lajos	—	—	5
Friedrich Jenő	—	7	—	Lonovics Béla	3	—	—	Rudi Nándor	2	1	—
Galbavy Nándor	—	5	6	65. B. Lopresti Lajos	—	5	6	Sadovszky József	—	5	—
30. Grosz Ferenc	5	—	—	Lukinics István	5	5	—	Ságodi Béla	—	—	3
Grosz Frigyes.	1	5	—	Lukinics Gyula	5	6	—	Sali József	—	—	—
Grünhut Bertalan	—	—	4	Majer Ákos	4	—	—	105. Samu Máté	3	—	—
Günzel József	—	bet	—	Majer György	1	—	—	Sávolt Ignác	2	—	—
Gyagyovszky Endre	2	—	3	70. Májvald József	1	—	—	Schimner Ödön	2	5	—
35. Gyulányi Lajos	—	3	—	Makfalvai Géza	1	—	—	Schmidt Gyula	1	—	—
Haas Tivadar	—	3	—	Manó Szilárd	—	7	—	Schopf József	3	—	—

A tanoncok nevei			A tanoncok nevei			A tanoncok nevei		
Műének	Francia nyelv	Rajz	Műének	Francia nyelv	Rajz	Műének	Francia nyelv	Rajz
110. Scitovszky János	2	3	3	—	—	140. Vég Adorján	4	—
Szévald Móric	3	1	3	—	—	Vég István	1	—
Sz Sebastiani Károly	4	—	4	—	—	Véghelyi László	3	4
Sinoncsics Béla	3	3	—	—	6	Vicenik Antal	2	—
Szlatini Ferenc	—	1	—	—	7	Visnya József	4	—
115. Szluha Ödön	—	4	130. Sztrojni Sándor	4	—	145. Vogl Gyula	2	—
Spuller József	4	—	Suhajda István	—	2	Vörösmarti János	2	—
Stern Vilmos	—	—	Tánhoffer Lajos	—	6	Vörösmarti Kálmán	3	—
Strohmajer Henrik	—	2	Thill Nándor	1	—	Wallner Adolf	3	—
Szalai Pál	—	4	Thoma Béla	—	3	Wéner Ede	2	—
120. Szabó Graciún	—	—	135. B. Tomasics László	5	3	150. Wiener Kálmán	—	4
Szántó Béla	3	—	Tót Ferenc	2	—	Wiener Sándor	—	—
Szántó Gyula	1	7	Tót Gyula	—	7	Wolkenberg Gyula	5	—
Szatmári Kálmán	2	—	Trux Húgo	1	2	Zipernovszky Kár.	3	—
Szárnyasi Béla	3	—	Vancsó Gyula	2	3	Zöllner Károly	—	1
						155. Zrumecky Ferenc	4	—

A számok jelentése ugyanaz, mely a kötelezett tantárgyakban tett előmenet jellemzésénél.

